

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΕΤΩΝ

ΥΠΟ

Ι. Π. ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΑ

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔρευνα τῆς διεθνοῦς νομισματικῆς καταστάσεως τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου (1), θέλει περιορισθῆ εἰς τὰ κύρια καὶ οὐσιώδη ταύτης σημεῖα.

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς λήξεως τοῦ πολέμου, τὸ κύριον γνώρισμα τῆς διεθνοῦς νομισματικῆς καταστάσεως εἶναι ἡ ἀποσύνθεσις τῶν νομισματικῶν συστημάτων καὶ αἱ ἀπότομοι διακυμάνσεις τῶν συναλλαγματίων καὶ τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν. Βραδύτερον παρατηρεῖται ἴφρσις τῶν συναλλαγματικῶν διακυμάνσεων, εἰς τρόπον ὅτι εἰς βῆ χώρας ἢ παρατηρηθεῖσα διαφορά μεταξὺ κατωτάτου καὶ ἄνωτάτου ὁρίου διακυμάνσεως τοῦ δολλαρίου νὰ περιορισθῆ ἀπὸ 10 ἕως 20 %. Τῆς καταστάσεως ταύτης εἰκόνα δίδει ὁ κατωτέρω πίναξ:

Διακυμάνσεις συναλλάγματος δολλαρίου

Ἔτος	10 % ἐπὶ πλεόν Χῶραι	20 % ἐπὶ πλεόν Χῶραι
1921	1	6
1922	8	15
1923	11	15
1924	12	22
1925	21	26

1) Διὰ τὰ σχετιζόμενα μὲ τὴν νομισματικὴν κατάστασιν καὶ ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὰς κινήσεις τῶν κεφαλαίων καὶ τοῦ χρυσοῦ, ὡς καὶ τὴν παρὰ τῶν Ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν τηρηθεῖσαν πολιτικὴν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ χρυσοῦ, ἔχομεν ἰδιαιτέρως ὑπ' ὄψιν τὰς ἐργασίας (εὐγενῶς προσφερθεῖσας παρὰ τῶν κ. κ. Ε. Μαζαράκη, τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας καὶ τοῦ R. Pilotti. Γεν. Γραμματέως τῆς Τραπεζῆς τῶν Διεθνῶν Διακανονισμῶν), τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, τῆς Délégation de l' Or τῆς ΚΤΕ. τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας καὶ τῆς Τραπεζῆς Διεθνῶν Διακανονισμῶν: Interim Report of the Gold Delegation of the Financial Comitee, 1930 Documents sélectionnés, soumis à la Délégation de l' Or du Comité Financier. 1930.

Deuxième Rapport Provisoire de la Délégation de l' Or, 1931.

Documents sélectionnés sur la distribution de l' Or, 1931.

Rapport de la Délégation de l' Or, 1932.

L' Année Sociale 1931, B.I.T., 1932.

Les Cours et les Phases de la Dépression économique mondiale, 1931.

Premier Rapport Annuel de la Banque des Règlements Internationaux, 1931.

Deuxième Rapport Annuel de la Banque des Règlements Internationaux, 1932.

Troisième Rapport Annuel de la Banque des Règlements Internationaux, 1933.

Ἰδιαιτέραν μνησίαν ποιούμεθα καὶ τῆς μελέτης τοῦ καθ. Α. Αftalion. L' Or et sa Distribution Mondiale, 1932, περὶ ἧς ἴσα κριτικὴν κ. Ἀρ. Σίδερν, εἰς τὸ «Ἀρχεῖον Οἰκονομικῶν καὶ Κοιν. Ἐπιστημῶν» Δ. Καλιτσουνάκι, Τόμ. 12, Τεύχ. Γ

L' Année Sociale 1932, B.I.T. 1933.

«Situation Economique Mondiale 1932-33» S.D.N. 1933.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ σύστημα τοῦ χρυσοῦ κανόνος (étalon or) καὶ τοῦ κανόνος συναλλάγματος χρυσοῦ (étalon de change or) ἀποτελεῖ τὴν νομισματικὴν βᾶσιν διαφόρων Κρατῶν (Σουηδία, Ἀγγλία κλπ.). Εἰς τὴν Κεντρικὴν Εὐρώπην, ὅπου ὁ πληθωρισμὸς ἐπέφερε σοβαρὰν πτώσιν τῶν νομισμάτων τῶν διαφόρων Κρατῶν, τὸ ζήτημα τῆς νομισματικῆς σταθεροποιήσεως ἦτο πλέον δυσχερές. Τῇ βοήθειᾳ ὅμως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἡ Αὐστρία ἐπέτυχε τὸ 1922 τὴν νομισματικὴν ἀναδιοργάνωσίν της, ὅπως καὶ ἡ Οὐγγαρία τὸ 1924. Ὁσαύτως κατὰ τὸ 1923—1924 ἐπετεύχθη ἡ σταθεροποίησις τοῦ γερμανικοῦ νομίσματος, σὺν τῷ διακανονισμῷ τῶν ἐπανορθώσεων διὰ τοῦ σχεδίου Ντῶς καὶ τῇ συνάψει τοῦ ἔξωτερικοῦ δανείου τῶν 800 ἑκατομμυρίων μάρκων.

Παρὰ ταῦτα, ἡ Γαλλία, τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Πολωνία κατὰ τὸ 1925 εὐρέθησαν πρὸ ἐνὸς σοβαροῦ πληθωρισμοῦ καὶ μιᾶς ἕξ ἴσου σοβαρᾶς ὑποτιμήσεως τῶν νομισμάτων των. «Ἡ μάχη τοῦ φράγκου» ἐπέφερε τὴν οὐσιαστικὴν σταθεροποίησιν τοῦ φράγκου κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1925, τῆς ὁποίας ἐπηκολούθησε ἡ νόμω σταθεροποίησις τοῦ φράγκου, τὴν 25 Ἰουνίου 1928. Ἐκτοτε, κατὰ Ἀπρίλιον 1929, ἡ Ἀργεντινὴ καὶ ἡ Οὐραγουάη ἀνέστειλαν τὰς εἰς χρυσοῦν πληρωμάς των καὶ ἀφῆκαν τὸ νόμισμά των νὰ ὑποτιμηθῇ. Ὁσαύτως κατὰ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ Καναδὴς ἐφήρμοσε διαφόρους περιορισμοὺς τοῦ συναλλάγματος. Κατὰ τὸ 1930 παρατηρεῖται ὑποτίμησις κάτω τοῦ σημείου ἐξόδου χρυσοῦ τοῦ νομίσματος τῆς Βραζιλίας, Χιλῆς, Βενεζουέλας, Παραγουάης, τοῦ Περσῆ, τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς Νέας Ζηλανδίας. Ἐν τέλει ἐπακολοθεῖ ἡ πλήρης σχεδὸν ἀναστίτωσις τοῦ συστήματος κανόνος χρυσοῦ⁽¹⁾ διὰ τῆς ἐγκυταλείψεώς του παρὰ τῆς Ἀγγλίας, τὴν 21 Σεβρίου 1931, τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦσι, κατ' Ὀκτώβριον, ὅλαι αἱ Βρετανικαὶ ἀποικίαι, —ἐξαιρέσει τῆς Δυτικῆς Ἀφρικῆς— τρεῖς Σκανδιναβικαὶ χῶραι, ἡ Πορτογαλλία, ἡ Αἴγυπτος, ἡ Βολιβία, καὶ ἡ Φινλανδία καὶ κατὰ Ἀπρίλιον 1931 ἡ Ἰαπωνία. Ἐκτὸς τούτων ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 1931 ὅλα σχεδὸν τὰ Κράτη τῆς Κεντρικῆς καὶ Δυτικῆς Εὐρώπης ἠκολούθησαν τὴν πολιτικὴν τῶν συναλλαγματικῶν περιορισμῶν.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1932 ἡ νομισματικὴ πολιτικὴ παρουσιάζει τὴν ἐξῆς κατάστασιν. Τὴν 19 Ἀπριλίου 1932 ἡ Χιλὴ ἀναστέλλει τὸν χρυσοῦν κανόνα, τὸ αὐτὸ δὲ πράττουν ἡ Ἑλλάς, τὴν 26 ἰδίου μηνός⁽²⁾, τὸ Σιάμ, τὴν 11 Μαΐου

1) Ch. Riste : Essais sur quelques problèmes économiques et monétaires 1933. Γ. Χαριτάκη : Αἱ Οἰκονομικαὶ διοικητικαὶ καὶ αἱ κρίσεις, 1932. Δ. Καλιτσονάκι : Οἰκονομικὴ Πρόγνωσις. Ὁ Ρυθμὸς ἐν τῇ Οἰκονομίᾳ «Ἀρχεῖον Οἰκον. καὶ Κοιν. Ἐπιστημῶν», Τόμ. 10, Τεύχ. Δ'. X. Zolotas «L'Étalon or en théorie et en pratique» 1933.

2) Νόμος 5422/26 Ἀπριλίου 1932 : Περὶ ἀναστολῆς τῆς ὑποχρέσεως τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἔξαργύρωσιν τῶν τραπεζικῶν γραμματίων αὐτῆς καὶ ἑυθυμίσεως τῆς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως συναλλάγματος» ἀρθρ. 1 — 1 ἀναστέλλεται ἡ ἰσχὺς τῶν κατωτέρω διατάξεων : α') τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ ἀπὸ 10 Ν)βρίου 1927 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 27 Ὀκτωβρίου 1927 συμβάσεως περὶ

1932, τὸ Περσὸν, τὴν 18 ἰδίου μηνός. Τὴν 18 Μαΐου 1932 ἡ Ρουμανία θέτει συναλλαγματικούς περιορισμούς καὶ τὴν 27 ἰδίου μηνός πράττει τὸ αὐτὸ ἡ Περσία. Τὴν 23 Ἰουνίου 1932 ἡ Ἐθνικὴ Τραπεζα τῆς Αὐστρίας παίει νὰ ἐξορλή τὰ ξένα χρυσόγραμμα, τὴν 30 τοῦ αὐτοῦ μηνός ἡ Παρագουάη θέτει συναλλαγματικούς περιορισμούς, τὴν 30 ἰδίου μηνός ἡ Νέα Ζηλανδία ἀναστέλλει τοὺς συναλλαγματικούς περιορισμούς, τὴν 19 Σεβρίου 1932 ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνησις ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ Λοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπεζῆς τῶν Λιεθῶν Λαζανονισμῶν ἀναστέλλει διὰ δύο ἔτη ὠρισμένας περιοριστικὰς διατάξεις ὡς πρὸς τὴν προεξοφλητικὴν πολιτικὴν καὶ τὴν 28 Ἀβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἡ Νοτιο-Ἀφρικανικὴ Ἐνωσις ἀναστέλλει τὸν χρυσὸν κανόνα.

Τὸ 1932 τοῦτέστι διήλθε πλήρη κρίσιν τοῦ συναλλάγματος, παρὰ δὲ τὴν προσπάθειαν τῶν Χωρῶν ὅπως κατοχυρώσων τὰς ἐθνικὰς τῶν νομισματικὰς ἀξίας, εἴτε διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἔξαγωγῆς χρυσοῦ, εἴτε διὰ τοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν ξένων ἀξιῶν καὶ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἔξαγωγικοῦ ἐμπορίου, ἡ πτώσις τῆς ἀξίας τῶν συναλλαγμάτων ἐν σχέσει μὲ τὴν ἰσοτιμίαν τοῦ χρυσοῦ ἐσημείωσε σοβαρὰν ἔκτασιν. Ἡ πτώσις αὕτη ἐφθασε τὰ 10 ἕως 25 ο)ο εἰς τὸν Καναδᾶ, Αὐστρίαν, Βενεζουέλαν, Ἑκστατόρ καὶ Γιουγκοσλαίαν, τὰ 30—40 ο)ο εἰς 15 χώρας, ἦτοι Πορτογαλίαν, Βρετανικὰς Ἰνδίας, Σιάμ, Περσίαν, Ἀγγλίαν, Αἴγυπτον, Etablissement du Detroit, Σουηδίαν,

παραιτήσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ Ἡρονομίου ἐκδόσεως Τραπεζικῶν γραμματίων κλπ.» τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3424 Νόμου β) τῶν ἐξῆς ἀρθρῶν τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος: τῆς πρώτης περιόδου τοῦ ἀρθροῦ 4, τῶν ἀρθρῶν 5, 61, 63, 64 καὶ τῆς πρώτης περιόδου τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἀρθροῦ 65.2. «Ἡ δραχμὴ ὡς μέσον ἐξοφλήσεως τῶν εἰς δραχμὰς ὑποχρεώσεων λαμβάνεται ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ τῆς ἀξίᾳ».

Ἡ ἀγορὰ καὶ πώλησις χρυσοῦ καὶ χρυσοῦν νομισμάτων (κατὰ τὸ ἀρθρ. 2) ἀσκήται τοῦ λοιποῦ μονοπωλιακῶς παρὰ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, δυναμένης δι' εἰδικῆς ἐντολῆς: νὰ ἀναθέτη τὴν ἀγορὰν χρυσοῦ διὰ λ)σμόν τῆς εἰς τινὰς τῶν Τραπεζῶν, τῶν ἐπὶ τούτῳ καθοριζομένων δι' ἀδείας τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Τὸ αὐτὸ κρατεῖ καὶ διὰ τὴν ἀγορὰν καὶ πώλησιν συναλλάγματος καὶ ξένων τραπεζικῶν γραμματίων.

Ἐπὶ τῶν σχετιζομένων μὲ τὰ ὑπόμυστικά μέτρα τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς τῆς Ἑλλάδος, ὄρα τὰς εἰσηγητικὰς ἐκθέσεις τοῦ τότε Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καθηγητοῦ κ. Κ. Βαρβαρέσσου ὡς καὶ εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν καὶ ἀγόρευσιν κ. Βαρβαρέσσου ἐπὶ τοῦ ἀναγκαστικοῦ διατάγματος 29 Ἰουλίου 1932 «περὶ μετατροπῆς εἰς δραχμὰς τῶν εἰς ξένον νόμισμα ἢ συνάλλαγμα ὀφειλῶν». (Πρακτικὰ Βουλῆς 25 καὶ 26]4]32 καὶ 16]8]32 καὶ Θέμις 1932, σελ. 613—620). Περὶ τῶν νομικῶν συνεπειῶν τοῦ νόμου 5422 καὶ τοῦ Δ)τος 29]7]32 ὄρα γνωμοδότησιν καθηγ. κ. Κ. Γρ. ἀνταφύλλοπουλου, ἐν Θέμιδι ΜΓ' σελ. 769—779 καὶ 917 καὶ Γ. Μπὸλῆ Θεμ. ΜΓ' σελ. 239. Διὰ τὰ πρό τῆς ἀρσεως τῆς σταθεροποιήσεως τῆς δραχμῆς: Κ. Vargaresos: La stabilisation de la drachme (Europe Nouvelle, 28]7]28. Ζ. Ζολώτας: Νομισματικὴ Σταθεροποίησις, Π. Χριστοδουλόπουλος: Αἱ οἰκονομικαὶ διακυμάνσεις καὶ ἡ στατιστικὴ τῶν ἀνάπτυξ. Α. Τσιμαλάης: Αἱ ἱστορικαὶ βάσεις τῆς Πιστωτικ. Πολιτικῆς μετὰ τινῶν παρατηρήσεων ἐπὶ τῆς πρακτικῆς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

Μεξικόν, Βραζιλίαν, Λανίαν, Νορβηγίαν, Περού, Νέαν Ζηλανδίαν, Ἀργεντινήν, τὰ 40—50 ο|ο εἰς τὴν Φιλανδίαν, Αἰθιοπλίαν καὶ Βολιβίαν, τὰ 50—60 ο|ο εἰς τὴν Χιλήν, Κίναν, Οὐραγουάην, Ἰσπανίαν, Ἑλλάδα καὶ Ἰαπωνίαν καὶ 89 ο|ο εἰς τὴν Τουρκίαν.

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1932 ἐφημερίσθη χρεωστίσιον διὰ τῆς ἔξωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου χρέους εἰς 17 χώρας καὶ διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ χρέους εἰς 17 χώρας.

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1932, 15 χώραι εἶχον ἐγκαταλείψει τὸν χρυσοῦν κανόνα καὶ 25, ἐξ ὧν 9 διετήρουν θεωρητικῶς τὸν χρυσοῦν κανόνα, ἐφήρμοσαν τὴν πολιτικὴν ἐλέγχου τοῦ συναλλάγματος.

Τὸ ἔτος 1933 ἐντείνει τὴν ἀνωμαλίαν τῆς διεθνoῦς νομισματικῆς πολιτικῆς, πρωτοστατούσης εἰς τοῦτο τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.

Ἡ Τραπεζικὴ κρίσις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, οἱ συναλλαγματικοὶ περιορισμοὶ καὶ τέλος ἡ ἐγκατάλειψις παρ' αὐτῶν τοῦ χρυσοῦ κανόνος (1) ἦντινα ἠκολούθησεν (28 Ἰουνίου 1933) ὁ Παναμᾶς, αἱ Φιλιππῖναι νῆσοι καὶ Ἑσθονία—ἔσχε σοβαρὸν ἀντίκτυπον ἐπὶ τοῦ διεθνoῦς νομισματικοῦ πεδίου καὶ κατέστησε πλέον ἐπιτακτικὴν τὴν σύγκλησιν τῆς παγκοσμίου νομισματικῆς καὶ οἰκονομικῆς Διασκέψεως, τοῦ Λονδίνου, ἣτις δυστυχῶς οὐδὲν τὸ θετικὸν ἀποτέλεσμα ἀπέδωκε. Ἐκτοτε καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τοῦ 1933 εὐρισκόμεθα πρὸ ἐνὸς πολέμου νομισμάτων, τὸ μὲν λόγῳ τῆς ἐπιμονῆς τῆς Ἀγγλίας ὅπως μὴ ἐπιναφέρῃ τὴν λίραν εἰς τὴν χρυσοῦν βᾶσιν, τὸ δὲ λόγῳ τῆς νέας Ἀμερικανικῆς πολιτικῆς, τῆς ἀκολουθουμένης παρὰ τοῦ Προέδρου Ρουζβελτ (2) καὶ τῶν σοβαρῶν ἀγορῶν παρὰ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ χρυσοῦ ὑπὸ τὴν κατεῦθενσιν τῆς Reconstruction Finance Corporation, πρᾶγμα ὅπερ ἐμβάλλει εἰς σοβαρὰν ἀνησυχίαν τὴν Διεθνῇ Οἰκονομίᾳ (3).

II. Αἱ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

Ἡ παγκόσμιος παραγωγή τοῦ χρυσοῦ ἀπὸ τοῦ 1914—1933 παρουσιάζει τὴν ἑξῆς κατάστασιν(4) εἰς ἑκατομμύρια οὐγγίων καθαροῦ χρυσοῦ:

1914 21,3	1920 16,1	1926 19,4
1915 22,8	1921 16,0	1927 19,4
1916 22,0	1922 15,5	1928 19,7
1917 20,4	1923 17,8	1929 19,5
1918 18,6	1924 19,0	1930 20,2
1919 17,7	1925 19,0	1931 21,1
		1932 23,9

1) «L' Année Sociale 1932» Β. Ι. Τ. σελ. 45.

2) ὄρα ἐν σελίδι . . . ἔνθα ἐρευνᾶται ἡ θέσις τῶν Ὁμοσ. Ἀποθ. Τραπεζῶν. Δεπιτομέριαι εἰς «Situation Économique Mondiale 1932—33».

3) ὄρα ἄρθρον κ. Fr. Jenny: Ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία ἐνώπιον τοῦ νέου Ἀμερικανικοῦ πειράματος (Ἔργασία 19|11|33). Ὁμοίον τοῦ αὐτοῦ: Σκέψεις περὶ τοῦ «Πειράματος Ρουζβελτ» (Ἔργασία 20|8|33).

4) Ἡ παραγωγή τοῦ ἀργύρου, βαίνουσα μειωτικῶς, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἔχει ὡς ἀκολουθῶς: 1929, 262 ἑκατομμύρια οὐγγίαι, 1930, 244 ἑκατομ. οὐγ., 1931, 195,575,000 οὐγ. καὶ 1932 150,160 ἑκατομ. οὐγγίαι.

Κατὰ ἓνα πῖνακα δοθέντα παρὰ τῆς Τραπεζῆς Διεθνῶν Λιπανονι-
σμῶν (*) ἡ ἐτησία παραγωγή χρυσοῦ ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἐτησία παραγωγή χρυσοῦ.

Ἔτος	Νοτιο-Ἀ- φρικ.	Ἡνωμέναι Ἐνωσ. Πολιτεῖαι	Καναδάς	Κό σ μ ο ς	
	Χιλιάδες Οὐγγίαι καθαρῶ Χρυσοῦ				ἑκατομμύρια φράγ. ἔλβετ.
1915	9096	4888	918	22594	2420
1923	9149	2503	1233	17786	1905
1924	9575	2529	1525	19050	2041
1925	9598	2412	1736	19031	2039
1926	9955	2335	1754	19369	2075
1927	10122	2197	1853	19446	2083
1928	10354	2233	1891	19583	2098
1929	10412	2208	1928	19585	2098
1930	10716	2286	2102	20293	2174
1931	10878	2396	2694	22168	2375
1932	11559	2513	3051	23884	2559

Κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἀπὸ τοῦ 1915 μέχρι τοῦ 1923 ἡ ἐτησία παραγωγή χρυσοῦ ἀκολουθεῖ μειωτικὴν πορείαν· ἔκτοτε δὲ καὶ μέχρι τοῦ 1931 τείνει νὰ ἐπανεέλθῃ ἐξελεικτικῶς εἰς τὸ ἀρχικὸν ποσοῦν τοῦ 1915. Ἡ παγκόσμιος ὅμως παραγωγή χρυσοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1932 παρουσιάζει σημαντικὴν βελτίωσιν, ἀνεληλυθῶσα εἰς 23,884 χιλ. οὐγγίαις, ἀξίας 2,559 ἑκατομ. φράγκων ἑλβετικῶν, ἢτοι ὑπερέβη τὴν τοῦ 1915 κατὰ 1.290 χιλ. οὐγγίαις καὶ εἰς ἀξίαν κατὰ 139 ἑκατομμύρια φράγκ. ἑλβετ., τὴν δὲ παραγωγήν τοῦ 1931 κατὰ 1.716 χιλ. οὐγγίαις καὶ εἰς ἀξίαν κατὰ 184 ἑκατομμύρια φράγκα ἑλβετικά.

Συμφώνως ὅμως πρὸς τὰ δεδομένα τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας, ἡ παγκόσμιος παραγωγή χρυσοῦ ἀνήλθε κατὰ τὸ 1932 εἰς 23,9 ἑκατ. οὐγγίαις καθαρῶ χρυσοῦ, ἢτοι παρουσιάζει αὐτὴ αὔξησιν ἔναντι τῆς τοῦ 1931 (22,2 ἑκατ. οὐγγ.) 7,7 ο/ο.

Κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίας τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας ὡς πρὸς τὰ ἀποθέματα χρυσοῦ τῶν Κεντρικῶν Τραπεζῶν παρατηροῦνται ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ 1930 ἕως τὰ τέλη τοῦ 1931 αὐξήσεις ἀποθεμάτων χρυσοῦ εἰς τὰς κάτωθι χώρας κατὰ τὰ κάτωθι ποσά : 229,2 ο/ο εἰς τὴν Ἑλβετίαν, 108,2 ο/ο εἰς τὰς Κάτω Χώρας, 85,8 ο/ο εἰς τὸ Βέλγιον, 28,5 ο/ο εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Βρετανικὰς Ἰνδίας, 6,2 ο/ο εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἐξ ἀντιθέτου κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον παρατηροῦνται αἱ κάτωθι μειώσεις ἀποθεμάτων

5) Troisième Rapport Annuel de la B.R.I., 1933 σελ. 8.

1) Διὰ τὸ εἰς χρυσὸν παγκόσμιον ἀπόθεμα ἀπὸ τοῦ 1800—1910 παραλέμπο-
μεν εἰς τὸ Παράρτημα I, σελ. ἔνθα ὁ πῖναξ τοῦ καθηγητοῦ Gustav Cassel.
Διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1911—1920 καὶ 1930—1940 παραγωγήν χρυσοῦ δεῖα τὸ II Παράρ-
τημα σελ.

χρυσοῦ : 55,6 οἰο εἰς τὴν Γερμανίαν, 41,8 οἰο εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, 38,9 οἰο εἰς τὴν Ἀργεντινήν, 31,8 οἰο εἰς τὴν Αὐστραλίαν 26,3 οἰο εἰς τὸν Καναδάν, 18,2 οἰο εἰς τὴν Ἀγγλίαν, 7,9 οἰο εἰς τὴν Ἰαπωνίαν καὶ 4,1 οἰο εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, ἦτοι ἀπὸ τοῦ τέλους 1931 μέχρι τοῦ τέλους 1932, παρατηρήθησαν αὐξήσεις τῶν ἀποθεμάτων τῶν Κεντρικῶν Τραπεζῶν τῆς Γαλλίας 20,6 οἰο, τῶν Κάτω Χωρῶν 16,5 οἰο, τῆς Ἑλβετίας 5,3 οἰο, τῆς Ἰταλίας 3,8 οἰο καὶ τοῦ Βελγίου 1,8 οἰο. Ἐξ ἀντιθέτου ἠλαττώθησαν τὰ ἀποθέματα τῆς Αὐστραλίας κατὰ 19 οἰο, τῆς Γερμανίας κατὰ 18,1 οἰο, τῆς Ἰαπωνίας κατὰ 9,6 οἰο, τῆς Ἀργεντινῆς κατὰ 1,5 οἰο καὶ τῆς Ἀγγλίας κατὰ 0,6 οἰο.

Ἐπὶ συνόλου 47 χωρῶν, τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα ὑπολογίζεται ὅτι ἀπὸ 4,857 ἑκατομμύρια Δολλάρια τοῦ τέλους 1913 ἀνῆλθε κατὰ τὰ τέλη 1924 εἰς 8,956 ἑκατομμύρια Δολλάρια, ἔκτοτε δέ, βαῖνον προοδευτικῶς, ἀνῆλθε τὸ 1930 εἰς 10,916 ἑκατομμύρια Δολλάρια, τὸ 1931 εἰς 11,261 ἑκατομμύρια Δολλάρια καὶ τὸ 1932 εἰς 11,854 ἑκατομμύρια Δολλάρια.

Ὡς πρὸς τὴν διεθνή κατανομήν ἀποθεμάτων χρυσοῦ παραπέμπομεν εἰς τὸν ὀπισθεν πίνακα (1), ἔξ οὗ ἐμφαίνεται τὸ ποσὸν τούτων ἐπὶ συνόλου 47 χωρῶν καὶ αἱ ἑκατοστιαῖαι ἀναλογίαι τοῦ ἀποθέματος χρυσοῦ 8 κυριωτέρων χωρῶν ἔναντι τοῦ συνολικοῦ ἀποθέματος τῶν 47 χωρῶν.

Ἐκ τοῦ ὡς εἴρηται πίνακος ἐμφαίνεται ὅτι κατὰ τὰ 2 τελευταῖα ἔτη, 1931 καὶ 1932, παρουσιάζεται μείωσις τοῦ ποσοστοῦ τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ ἔναντι τοῦ συνόλου τῶν 47 χωρῶν εἰς τὴν Γερμανίαν, κατελθόντος ἔναντι 4,8 οἰο τοῦ 1930, εἰς 2,1 οἰο, τὸ 1931 καὶ 1,6 οἰο τὸ 1932, εἰς τὴν Ἀργεντινήν, ἀπὸ 3,8 οἰο τοῦ 1930, εἰς 2,2 οἰο τὸ 1931 καὶ 2,1 οἰο τὸ 1932, εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ἀπὸ 4,3 οἰο τὸ 1930 εἰς 3,9 οἰο τὸ 1931 καὶ 3,7 οἰο τὸ 1932, εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, ἀπὸ 38,7 οἰο τὸ 1930 εἰς 36,0 οἰο τὸ 1931 καὶ 34,1 οἰο τὸ 1932, εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ἀπὸ 3,8 οἰο τὸ 1930 εἰς 2,1 οἰο τὸ 1931 καὶ 1,8 οἰο τὸ 1932, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀπὸ 6,6 οἰο τὸ 1930 εἰς 5,2 οἰο τὸ 1931 καὶ 4,9 οἰο τὸ 1932.

Ἐξ ἀντιθέτου τὸ ποσοστὸν τοῦ εἰς χρυσὸν ἀποθέματος τῆς Γαλλίας αὐξάνει ἀπὸ 19,2 οἰο τοῦ 1930 εἰς 24,0 οἰο τὸ 1931 καὶ 27,5 οἰο τὸ 1932, τῶν Κάτω Χωρῶν (2) ἀπὸ 1,6 οἰο τοῦ 1930 εἰς 3,2 οἰο τὸ 1931 καὶ 3,5 οἰο τὸ 1932, τῆς Ἑλβετίας (2) ἀπὸ 1,3 οἰο τοῦ 1930 εἰς 4,0 οἰο κατὰ τὰ δύο ἐπόμενα ἔτη, τοῦ Βελγίου (2) ἀπὸ 1,7 οἰο τοῦ 1930 εἰς 3,1 οἰο τὸ 1931 καὶ 3,0 οἰο τὸ 1932. Τὸ ποσοστὸν τοῦ εἰς χρυσὸν ἀποθέματος τῆς Ἰταλίας παραμένει τὸ αὐτὸ (2,6 οἰο) κατὰ τὰ τελευταῖα 4 ἔτη.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν κίνησιν τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ τῶν Κεντρικῶν Τραπεζῶν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος 1933, ἡ κατανομή τῶν συνόλου τούτων, ὑπολογιζομένου κατὰ τὰ τέλη τῆς 1ης ἐξαμηνίας τοῦ 1933 εἰς 11,580 ἑκα-

1) «L'Année Sociale 1932» σελ. 45.

2) Χῶραι μὴ περιλαμβανόμεναι εἰς τὸν πίνακα.

Κατά ένα πίνακα δοθέντα παρὰ τῆς Τραπεζῆς Διεθνῶν Λιχανονομιῶν (*) ἡ ἔτησία παραγωγή χρυσοῦ ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἐτησία παραγωγή χρυσοῦ.

Ἔτος	Νοτιο-Ἀ-	Ἠνωμέναι	Καναδιῆς	Κό σ μ ο ς	
	φρικ. Ἐνωσ.	Πολιτεῖαι		ἑκατομμύρια φράγ. ἔλβετ.	
	Χιλιάδες Οὐγγίαι καθαροῦ Χρυσοῦ				
1915	9096	4888	918	22594	2420
1923	9149	2503	1233	17786	1905
1924	9575	2529	1525	19050	2041
1925	9598	2412	1736	19031	2039
1926	9955	2335	1754	19369	2075
1927	10122	2197	1853	19446	2083
1928	10354	2233	1891	19583	2098
1929	10412	2208	1928	19585	2098
1930	10716	2286	2102	20293	2174
1931	10878	2396	2694	22168	2375
1932	11559	2513	3051	23884	2559

Κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἀπὸ τοῦ 1915 μέχρι τοῦ 1923 ἡ ἔτησία παραγωγή χρυσοῦ ἀκολουθεῖ μειωτικὴν πορείαν· ἔκτοτε δὲ καὶ μέχρι τοῦ 1931 τείνει νὰ ἐπινέλθῃ ἐξελικτικῶς εἰς τὸ ἀρχικὸν ποσὸν τοῦ 1915. Ἡ παγκόσμιος ὅμως παραγωγή χρυσοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1932 παρουσιάζει σημαντικὴν βελτίωσιν, ἀνεληθοῦσα εἰς 23,884 χιλ. οὐγγίας, ἀξίας 2,559 ἑκατομ. φράγκων ἑλβετικῶν, ἢτοι ὑπερέβη τὴν τοῦ 1915 κατὰ 1.290 χιλ. οὐγγίας καὶ εἰς ἀξίαν κατὰ 139 ἑκατομμύρια φράγκ. ἑλβετ., τὴν δὲ παραγωγήν τοῦ 1931 κατὰ 1.716 χιλ. οὐγγίας καὶ εἰς ἀξίαν κατὰ 184 ἑκατομμύρια φράγκα ἑλβετικά.

Συμφώνως ὅμως πρὸς τὰ δεδομένα τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας, ἡ παγκόσμιος παραγωγή χρυσοῦ ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1932 εἰς 23,9 ἑκατ. οὐγγίας καθαροῦ χρυσοῦ, ἢτοι παρουσιάζει αὕτη αὔξησιν ἔναντι τῆς τοῦ 1931 (22,2 ἑκατ. οὐγγ.) 7,7 ο/ο.

Κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίας τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας ὡς πρὸς τὰ ἀποθέματα χρυσοῦ τῶν Κεντρικῶν Τραπεζῶν παρατηροῦνται ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ 1930 ἕως τὰ τέλη τοῦ 1931 αὐξήσεις ἀποθεμάτων χρυσοῦ εἰς τὰς κάτωθι χώρας κατὰ τὰ κάτωθι ποσά: 229,2 ο/ο εἰς τὴν Ἑλβετίαν, 108,2 ο/ο εἰς τὰς Κάτω Χώρας, 85,8 ο/ο εἰς τὸ Βέλγιον, 28,5 ο/ο εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Βρετανικὰς Ἰνδίας, 6,2 ο/ο εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἐξ ἀντιθέτου κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον παρατηροῦνται αἱ κάτωθι μειώσεις ἀποθεμάτων

5) Troisième Rapport Annuel de la B.R.I., 1933 σελ. 8.

1) Διὰ τὸ εἰς χρυσὸν παγκόσμιον ἀπόθεμα ἀπὸ τοῦ 1800—1910 παραπέμπομεν εἰς τὸ Παράρτημα I, σελ. 1. Ἐνθα ὁ πίναξ τοῦ καθηγητοῦ Gustav Cassel. Διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1911—1920 καὶ 1930—1940 παραγωγήν χρυσοῦ δεῖα τὸ II Παράρτημα σελ.

χρυσοῦ : 55,6 οἰο εἰς τὴν Γερμανίαν, 41,8 οἰο εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, 38,9 οἰο εἰς τὴν Ἀργεντινὴν, 31,8 οἰο εἰς τὴν Αὐστραλίαν 26,3 οἰο εἰς τὸν Καναδῶν, 18,2 οἰο εἰς τὴν Ἀγγλίαν, 7,9 οἰο εἰς τὴν Ἰσπανίαν καὶ 4,1 οἰο εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, ἦτοι ἀπὸ τοῦ τέλους 1931 μέχρι τοῦ τέλους 1932, παρετηρήθησαν αὐξήσεις τῶν ἀποθεμάτων τῶν Κεντρικῶν Τραπεζῶν τῆς Γαλλίας 20,6 οἰο, τῶν Κάτω Χωρῶν 16,5 οἰο, τῆς Ἑλβετίας 5,3 οἰο, τῆς Ἰταλίας 3,8 οἰο καὶ τοῦ Βελγίου 1,8 οἰο. Ἐξ ἀντιθέτου ἠλαττώθησαν τὰ ἀποθέματα τῆς Αὐστραλίας κατὰ 19 οἰο, τῆς Γερμανίας κατὰ 18,1 οἰο, τῆς Ἰαπωνίας κατὰ 9,6 οἰο, τῆς Ἀργεντινῆς κατὰ 1,5 οἰο καὶ τῆς Ἀγγλίας κατὰ 0,6 οἰο.

Ἐπὶ συνόλου 47 χωρῶν, τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα ὑπολογίζεται ὅτι ἀπὸ 4,857 ἑκατομμύρια Δολλάρια τοῦ τέλους 1913 ἀνῆλθε κατὰ τὰ τέλη 1924 εἰς 8,956 ἑκατομμύρια Δολλάρια, ἔκτοτε δέ, βαίνον προοδευτικῶς, ἀνῆλθε τὸ 1930 εἰς 10,916 ἑκατομμύρια Δολλάρια, τὸ 1931 εἰς 11,266 ἑκατομμύρια Δολλάρια καὶ τὸ 1932 εἰς 11,854 ἑκατομμύρια Δολλάρια.

Ὡς πρὸς τὴν διεθνή κατανομήν ἀποθεμάτων χρυσοῦ παραπέμπομεν εἰς τὸν ὀπισθεν πίνακα (1), ἐξ οὗ ἐμφαίνεται τὸ ποσὸν τούτων ἐπὶ συνόλου 47 χωρῶν καὶ αἱ ἑκατοστιαῖαι ἀναλογίαι τοῦ ἀποθέματος χρυσοῦ 8 κυριωτέρων χωρῶν ἔναντι τοῦ συνολικοῦ ἀποθέματος τῶν 47 χωρῶν.

Ἐκ τοῦ ὧς εἴρηται πίνακος ἐμφαίνεται ὅτι κατὰ τὰ 2 τελευταῖα ἔτη, 1931 καὶ 1932, παρουσιάζεται μείωσις τοῦ ποσοστοῦ τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ ἔναντι τοῦ συνόλου τῶν 47 χωρῶν εἰς τὴν Γερμανίαν, κατελθόντος ἔναντι 4,8 οἰο τοῦ 1930, εἰς 2,1 οἰο, τὸ 1931 καὶ 1,6 οἰο τὸ 1932, εἰς τὴν Ἀργεντινὴν, ἀπὸ 3,8 οἰο τοῦ 1930, εἰς 2,2 οἰο τὸ 1931 καὶ 2,1 οἰο τὸ 1932, εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ἀπὸ 4,3 οἰο τὸ 1930 εἰς 3,9 οἰο τὸ 1931 καὶ 3,7 οἰο τὸ 1932, εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, ἀπὸ 38,7 οἰο τὸ 1930 εἰς 36,0 οἰο τὸ 1931 καὶ 34,1 οἰο τὸ 1932, εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ἀπὸ 3,8 οἰο τὸ 1930 εἰς 2,1 οἰο τὸ 1931 καὶ 1,8 οἰο τὸ 1932, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀπὸ 6,6 οἰο τὸ 1930 εἰς 5,2 οἰο τὸ 1931 καὶ 4,9 οἰο τὸ 1932.

Ἐξ ἀντιθέτου τὸ ποσοστὸν τοῦ εἰς χρυσὸν ἀποθέματος τῆς Γαλλίας αὐξάνει ἀπὸ 19,2 οἰο τοῦ 1930 εἰς 24,0 οἰο τὸ 1931 καὶ 27,5 οἰο τὸ 1932, τῶν Κάτω Χωρῶν (2) ἀπὸ 1,6 οἰο τοῦ 1930 εἰς 3,2 οἰο τὸ 1931 καὶ 3,5 οἰο τὸ 1932, τῆς Ἑλβετίας (3) ἀπὸ 1,3 οἰο τοῦ 1930 εἰς 4,0 οἰο κατὰ τὰ δύο ἐπόμενα ἔτη, τοῦ Βελγίου (4) ἀπὸ 1,7 οἰο τοῦ 1930 εἰς 3,1 οἰο τὸ 1931 καὶ 3,0 οἰο τὸ 1932. Τὸ ποσοστὸν τοῦ εἰς χρυσὸν ἀποθέματος τῆς Ἰταλίας παραμένει τὸ αὐτὸ (2,6 οἰο) κατὰ τὰ τελευταῖα 4 ἔτη.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν κίνησιν τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ τῶν Κεντρικῶν Τραπεζῶν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος 1933, ἡ κατανομή τῶν συνόλου τούτων, ὑπολογιζομένου κατὰ τὰ τέλη τῆς 1ης ἐξαμηνίας τοῦ 1933 εἰς 11,580 ἑκα-

1) «L'Année Sociale 1932» σελ. 45.

2) Χῶραι μὴ περιλαμβανόμεναι εἰς τὸν πίνακα.

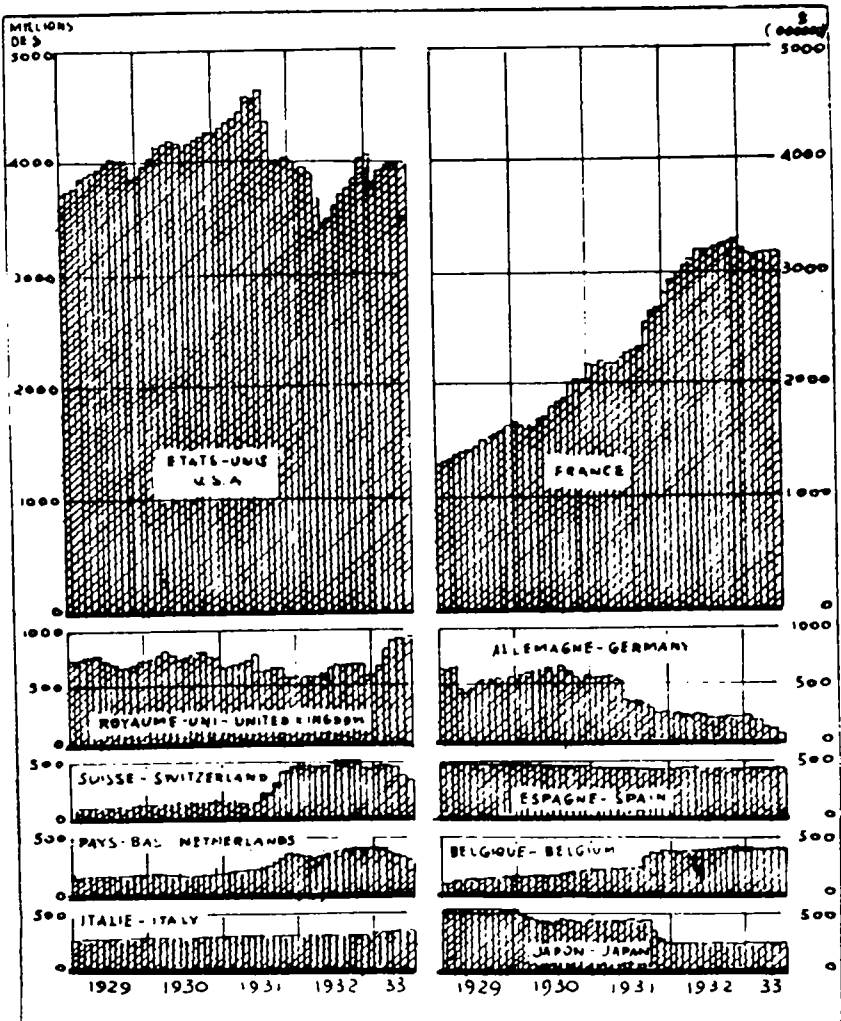
Κίνηση τών αποθεμάτων χρυσού εις δολάρια και εκατομμύρια δολαρίων
 τών αποθεμάτων χρυσού έκαστης Χώρας εν σχέσει πρὸς τὸ σύνολον αποθέματος χρυσού 47 Χωρῶν

(εἰς ἑκατομμύρια)

Χώρα	Γερμανία		Ἀγγλική		Ἰταλία		Ἰσπανία		Ἡν. Πολιτ.		Γαλλία		Ἰταλία		Παρωνία		Ἀγγλία		Σύνολον 17 Χωρῶν
	Reichs bank	Τραπεζὴ Μεταφορῆς καὶ Τράπεζα τοῦ ἔθνους	Τράπεζα τῆς ἐπιτοχῆς	Τράπεζα τῆς ἐπιτοχῆς	Δημ. Θρασο. καὶ Ὄμοσ. Ἀποθ. Τραπεζ.	Τράπεζα τῆς Ἰταλίας	Τράπεζα τῆς Ἰταλίας	Τράπεζα τῆς Παρωνιασκαὶ Δημ. Θρασο.	Τράπεζα τῆς Παρωνιασκαὶ Δημ. Θρασο.	Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας	Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας	Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας	Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας	Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας	Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας	Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας	Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας		
1913	279	5,7	256	5,3	92	1,9	1290	26,6	679	14,0	267	5,7	65	1,3	165	3,4	4857	100	
1924	181	2,0	444	5,0	489	5,5	4090	45,7	710	7,9	221	2,5	586	6,5	748	8,4	8,956	100	
1925	288	3,2	451	5,0	489	5,4	3985	44,4	711	7,9	222	2,5	576	6,4	635	7,7	8,974	100	
1926	436	4,7	451	4,9	493	5,4	4083	44,3	711	7,7	224	2,4	562	6,1	720	7,9	9,210	100	
1927	444	4,6	529	5,5	502	5,2	3977	41,6	954	10,0	242	2,5	542	5,7	737	7,7	9,568	100	
1928	650	6,5	607	6,1	494	4,9	3746	37,4	1254	12,5	266	2,7	541	5,4	748	7,9	10,027	100	
1929	544	5,3	434	4,2	495	4,8	3900	37,8	1633	15,8	273	2,6	542	5,3	710	6,9	10,305	100	
1930	528	4,8	412	3,8	471	4,3	4225	38,7	2100	19,2	279	2,6	412	3,8	718	6,6	10,916	100	
1931	234	2,1	253	2,2	434	3,9	4051	36,0	2699	24,0	296	2,6	234	2,1	588	5,2	11,266	100	
1932	192	1,6	249	2,1	436	3,7	4045	34,1	3254	27,5	307	2,6	212	1,8	583	4,9	11,854	100	

τομμύρια δολλαρίων χρυσῶν, ἔχει ὡς ἀκολούθως, εἰς ἑκατομμύρια δολλαρίων χρυσῶν: Ἡνωμένα Πολιτεῖα 3.996, Γαλλία 3.183, Ἀγγλία καὶ Ἰρλανδία 927, Ἰσπανία 436, Βέλγιον 372, Ἑλβετία 361, Ἰταλία 356, Κάτω Χῶραι 309, Ἀργεντινὴ 248, Ἰαπωνία 212, Ἰνδία 162, Σουηδία 71, Γερμανία 62, Πολωνία 53, Νότιος Ἀφρική 71 καὶ Τσεχοσλοβακία 51. Τὸ ὑπόλοιπον ἔξ 710 ἑκατομμυρίων δολλαρίων χρυσῶν κατανέμεται εἰς τὰς ὑπολοίπους χώρας.

Εἰκόνα τῆς κινήσεως τῶν ἀποθευμάτων χρυσοῦ τῶν Κεντρικῶν Τραπεζῶν τῶν κριωτέρων χωρῶν ἀπὸ τοῦ 1929 μέχρι τῶν μέσων τοῦ 1933 παρουσιάζει τὸ κάτωθι διάγραμμα (1).

1) «Situation Économique Mondiale 1932-33», σελ. 325.

III. Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

Καθ' ἣ καὶ ἐν τῷ κεφαλαίῳ περὶ τῶν κινήσεων τοῦ χρυσοῦ ἐξετέθη, ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας καὶ αἱ Ἀμερικανικαὶ Τράπεζαι ἀπετέλεσαν τὰ τελευταῖα ἔτη τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος τοῦ χρυσοῦ.

Μάλιστα λόγῳ τοῦ συγκεντρωτικοῦ ρόλου, τὸν ὁποῖον ἔπαιζαν ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ μεταλλοῦ αἱ ὡς εἴρηται Τράπεζαι, οὐχὶ ὀλίγοι ἀπέδωκαν τὰ κακὰ τῆς ἀτάκτου κατανομῆς τοῦ χρυσοῦ εἰς τὴν πολιτικὴν τῶν Τραπεζῶν τούτων, ἣτις ὠδήγησεν εἰς μίαν στειρωποίησιν τοῦ χρυσοῦ (*stérilisation de l'or*) πρὸς ἐπιδεινώσιν τῆς κακῆς κατανομῆς τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς νομισματικῆς ἀσταθείας.

Κατὰ τὸ ἀπὸ 1927—1929 χρονικὸν διάστημα, ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας ἐπέδωξε τὴν αὔξησιν τοῦ εἰς χρυσὸν κάλυμματός της, πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον αἱ εἰσαγωγαὶ τοῦ χρυσοῦ ἀπετέλεσαν τὸ κύριον ταύτης μέλημα. Ἐκτοτε, κατὰ τὸν Aftalion, αἱ εἰσαγωγαὶ χρυσοῦ εἰς τὴν Γαλλίαν ὀφείλονται εἰς τοὺς ἰδιώτας καὶ οὐχὶ εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς Τραπεζῆς τῆς Γαλλίας, ἐναντιωθείσης μάλιστα πρὸς τοῦτο (1).

Συνεπεία τῶν ἀνωτέρω, τὸ εἰς χρυσὸν κάλυμμα τῆς Τραπεζῆς τῆς Γαλλίας, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1926 ἀνήρχετο εἰς 3.684,5 ἑκατομμύρια φράγκα τῆς τότε ἐποχῆς, ἰσοδυναμοῦντι πρὸς 18.128 ἑκατομ. φράγκα τῆς σήμερον, ἡ Τράπεζα προσέθεσε κατ' Ἀπρίλιον 1927 462,8 ἑκατ. χρυσοῦ, τὸν ὁποῖον ἀπέσυρεν ἀπὸ τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε καταθέσει διαρκοῦντος τοῦ πολέμου. Ὡσαύτως τὸ εἰς χρυσὸν κάλυμμα τῆς Τραπεζῆς ἠυξήθη καὶ διὰ χρυσοῦ ἀξίας 4.180 ἑκατ. φράγκων σημερινῆς ἀξίας, ἔξ ἀγορᾶς παρὰ τοῦ κοινοῦ ἐντὸς τῆς Γαλλίας νομισμάτων χρυσοῦ.

Τὸ σύνολον τοῦ εἰς χρυσὸν ἀποθέματος τῆς Τραπεζῆς τῆς Γαλλίας ὑπολογίζεται ὅτι ἀνήλθε τὴν 26 Σ)βρίου 1930 εἰς 48.431 ἑκατ. φράγκων.

Κατὰ συνέπειαν, τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα τῆς Τραπεζῆς τῆς Γαλλίας παρουσιάζει τὴν ἑξῆς κατάστασιν κατὰ τὸ ἀπὸ τέλος 1926 μέχρι 26 Σ)βρίου 1930 χρονικὸν διάστημα:

Ἀπόθεμα χρυσοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Γαλλίας κατὰ τὴν 26 Σ)βρίου 1930 ἀξίας		48 431 ἑκατ. φράγκα
ἀπόθεμα χρυσοῦ (τέλος 1926)	18.128 ἑκατ. φρ.	
ἀγορὰ νομισμάτων χρυσοῦ ἀξίας	4.180 » »	
Σύνολ. ἀποθεμάτων χρυσοῦ 1926	22.308 » »	22.308 ἑκατ. φρ.
Ἦτοι αὔξεις τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ		26.123 » »

Κατὰ τὸ τέλος 1930 τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἀποθέματα χρυσοῦ ἀνῆλθον εἰς 53.578 ἑκατ. φρ. καὶ κατὰ τὰ τέλη 1931 εἰς 68.863 ἑκατ. φρ., ἦτοι ὁ τιμάρθμος τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ τοῦ ἔτους 1930—31 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν τοῦ 1913 (= 100) εἶναι 398.

1) Documents sélectionnés sur la distribution de l'or, soumis à la Délégation de l'or, 1931 σελ. 7. A. Aftalion: Monnaie, Prix et Change, 1927. Henri Truchy: Cours d'Économie Politique, zème édition, tom. 1er, 1929.

Κατὰ τὸν καθηγητὴν Aftalion, ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας ἠκολούθησε πολιτικὴν αὐξήσεως τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ μέχρι τῶν μέσων τοῦ 1929, προβαίνουσα εἰς ἀγορὰς χρυσοῦ ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ, ἰδίᾳ ἀπὸ τὰς Ἀμερικανικὰς Τραπεζίας, ὅπου εἶχεν εἰσρεῖσαι διαρκούντος τοῦ πολέμου τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ χρυσοῦ τῆς Γαλλίας, ὑποβοηθουμένη ἀπὸ τὴν αὐξήσιν τοῦ εἰς ξένον συνάλλαγμα χαρτοφυλακίου της. Τὸ εἰς χρεώγραφα χρηματοφυλάκιόν της ἠυξήθη τὸ μὲν χάρις εἰς τὴν ἐπίνοδον τῶν εἰς τὸ ἔξωτερικὸν τοποθετημένων κεφαλαίων τῶν Γάλλων ἰδιωτῶν, τὸ δὲ χάρις εἰς τοὺς ξένους κεφαλαιούχους, οἵτινες διέθεσαν σφιστὰ ποσὰ χρεωγράφων εἰς ἀγορὰν φράγκων διὰ κερδοσκοπικοὺς σκοποὺς, λόγῳ τῆς ἐξυγιάνσεως τοῦ γαλλικοῦ φράγκου, ὡς καὶ δι' ἀγορὰν γαλλικῶν ἀξιοῶν, συνεπείᾳ τῆς ὑψωτικῆς τῶν τάσεως, ἐπακολούθησάσης τῆς ἀναρρώσεως τοῦ φράγκου. Ἐξ ἄλλου ἡ Τράπεζα Γαλλίας, ἀκολουθοῦσα πολιτικὴν βραχυπροθέσμων τοποθετήσεων εἰς τὸ ἔξωτερικόν, διέθετε εἰς τὸ ἔξωτερικόν μέρος τοῦ εἰς χρεώγραφα χαρτοφυλακίου της, ἀντικαταστήσασα μέρος τῶν τοιαύτων τοποθετήσεων της ἔναντι χρυσοῦ. Ἀπὸ τῆς 25 Ἰουνίου 1928, ἐν τῇ προσπαθείᾳ της ὅπως περιορίσῃ τὸ εἰς χρεώγραφα χρηματοφυλάκιον, σὺν τῇ νόμῳ σταθεροποιήσῃ τοῦ φράγκου, ἀντικατέστησε τὸ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἰσχύον ἀπὸ τῆς οὐαίᾳ σταθεροποιήσεως τοῦ φράγκου (Σεπτέμβριος 1926) σύστημα τοῦ κανόνος συναλλάγματος χρυσοῦ (Gold exchange standard) διὰ τοῦ κανόνος ἀποθέματος χρυσοῦ (Gold bullion standard), σύστημα ὅπερ τοῦ λοιποῦ δὲν ἐπιτρέπει τὰν ἀγορὰν φράγκων διὰ χρεωγράφων ἀλλὰ διὰ χρυσοῦ. Τὸ σύστημα τοῦτο περιώριζε πράγματι τὸ χρηματοφυλάκιον τῶν χρεωγράφων της. Τὴν διὰ τοῦ συστήματος τούτου εἰσορὴν χρυσοῦ, καθ' ἣ λέγει ὁ Aftalion, ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας ἐπίστευε ὅτι θὰ ἀπέφειγε χάρις εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου, δηλαδὴ ὅτι αἱ ἔξαι ἐκδοτικαὶ Τράπεζαι ἠδύναντο τοῦ λοιποῦ νὰ ἀναχαιτίσουν τὴν πρὸς τὴν Γαλλίαν ἔξοδον τοῦ χρυσοῦ διὰ τῆς ὑψώσεως τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἀσοληθῶμεν κατωτέρω.

Ὡς πρὸς τὴν τηρηθεῖσαν παρ' αὐτῆς πολιτικὴν τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου ἀρκούμεθα ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι τὸ ὄριον τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου παρουσιάζει τὴν ἐξῆς διακυμάνσιν. Τὰ τελευταῖα ἰδίᾳ ἔτη ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας διετήρησε τὸν προεξοφλητικὸν της τόκον εἰς χαμηλὰ ἐπίπεδα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον σταθερά, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλα ἐκδοτικὰ ἰδρύματα, ἀκολουθήσαντα πολιτικὴν ὑψηλοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου καὶ συχνῶν διακυμάνσεων τούτου.

Τὸ ποσοστὸν τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου τῆς Τραπεζῆς τῆς Γαλλίας κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ 1924 μέχρι 1932 χρονικὸν διάστημα ἔχει ὡς ἐξῆς κατὰ τὸν ἐτήσιον μέσον ὄρον :

1924	6,02	1927	5,23	1930	2,71
1925	6,52	1928	3,53	1931	2,11
1926	6,58	1929	3,50	1932	2, 5
				1933(Ἰούνιος)	2, 5

IV. Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

Ἡ Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας (1) ἀπὸ Ἀπριλίου 1925 ἐπανῆλθεν εἰς τὸν χρυσοῦν κανόνα, τὸ ὁποῖον σύστημα διετήρησε μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1931, ὅτε λόγῳ τῆς ἐντατικῆς ἐξόδου τοῦ χρυσοῦ τῆς, ἰδίᾳ πρὸς τὴν Γαλλίαν, καὶ συνέπειά τοῦ μαρασμοῦ τοῦ ἐξαγωγικοῦ τῆς ἐμπορίου καὶ τῆς ἐν γένει δεινῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, ἐγκατέλειψε τὸν χρυσοῦν κανόνα πρὸς ἀνισιαιτώσιν τῆς διεθνοῦς νομισματικῆς πολιτικῆς.

Κατὰ τοὺς παρατιθεμένους πίνακας παρὰ τοῦ Gregory εἰς τὸ ὑπόμνημά του πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Χρυσοῦ, ἡ Ἀγγλία ἐμφανίζει σοβαρὰν κίνησιν χρυσοῦ κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ 1925 καὶ ἐντεῦθεν χρονικὸν διάστημα. Παρὰ τὴν σοβαρὰν εἰσροὴν χρυσοῦ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, λόγῳ ἰδίᾳ τῶν μετὰ τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς καὶ ἄλλων Χωρῶν παραγωγῆς χρυσοῦ οἰκονομικῶν σχέσεών τῆς, τὸ σύνολον τῆς ἐξόδου χρυσοῦ πρὸς ἕνας Χῶρα ὑπῆρξε τοιοῦτον ὥστε ἡ Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας νὰ ἀναγκασθῆ τελευταίως νὰ ἄρῃ τὸν χρυσοῦν κανόνα.

Ὅτῳ κατὰ τὸ ἀπὸ 1925—1930 χρονικὸν διάστημα, ἡ συνολικὴ εἴσοδος χρυσοῦ εἰς Ἀγγλίαν ἀνῆλθεν εἰς 1.339.882 χιλ. δολλάρια, ἡ δὲ ἐξοδος χρυσοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν περιόδον ἀνῆλθεν εἰς 1.389.486 χιλ. δολλάρια. Κατὰ συνέπειαν, κατὰ τὴν αὐτὴν περιόδον τῶν ὡς ἄνω ἔξ ἑτῶν σημειώνεται κατὰ 50.604 ἑκατ. δολ. ἐπὶ πλεόν τοῦ εἰσαχθέντος ἐξοδος χρυσοῦ. Εἰδικότερον ἢ καὶ ἑκάστον ἔτος κίνησις χρυσοῦ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἔχει ὡς ἑξῆς:

	Εἴσοδος	Ἐξοδος
1925	207.548	248.377
1926	181.606	132.139
1927	157.903	137.009
1928	232.657	294.538
1929	303.724	377.505
1930	245.444	199.918

Ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1925 μέχρι τοῦ 22 Ὀκτωβρίου 1930 κατάστασιν τῆς παρατηρηθείσης κινήσεως τοῦ χρυσοῦ εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας, παρατηροῦμεν συνολικῶς ὑπεροχὴν τῆς ἐξόδου χρυσοῦ ἔναντι τῆς εἰσόδου κατὰ 5 ἑκατομμ. λίρας.

1) Περὶ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας, ἧτις εἶναι ἡ ἀρχαιότερα τῶν Ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν (ἔτος ἰδρύσεως 1694), δι' ἧς καὶ τιτλοφορεῖται: the old lady!, παραπέμπομεν εἰς τὴν μελέτην τοῦ καθηγητοῦ κ. Α. Ἀνδρεάδου «Histoire de la Banque d'Angleterre» (1640—1819 καὶ 1819—1903) τόμ. 2. Philippovich E.: Die Bank von England im Dienste der Finanzverwaltung des Staates. 1885 (β' ἔκδ. 1914).

(1) κατωτέρω πίναξ (1), εἰς ὃν ἀναφέρεται ὁ Gregory, εἶναι λίαν ἐνδεικτικὸς τῶν κινήσεων τοῦ χρυσοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας.

Κινήσεις τῆς εἰσόδου καὶ ἐξόδου τοῦ χρυσοῦ τῆς Τραπεζῆς Ἀγγλίας,
(Εἰς χιλιάδας λιρῶν Στερολινῶν)

	1925	1926	1927	1928	1929	1930
Ἰανουάριος	— 251	— 16	+3.945	— 197	+3.593	
Φεβρουάριος	+1.387	-1.180	+ 21	-1.424	+1.071	
Μάρτιος	+1.058	+ 101	- 149	+1.680	+4.794	
Ἀπρίλιος	— 259	+2.211	+2.403	+4.660	+7.126	
Μαῖος	+1.347	+2.616	-1.545	+2.320	+5.021	-6.628
Ἰούνιος	+1.044	+1.151	-1.140	+8.466	-7.085	+ 73
Ἰούλιος	+6.358	+1.768	+ 699	+2.106	-11.347	-4.438
Αὐγουστος	-1.338	+3.211	— 586	+1.244	-6.617	+2.458
Σεπτέμβριος	-2.787	+ 159	- 770	-4.762	-5.615	- 548
Ὀκτώβριος	-10.829	-3.518	+ 671	-5.238	+1.346	+3.227
Νοέμβριος	-3.281	+ 543	-1.212	-5.088	+2.315	—
Δεκέμβριος	-2.109	-1.624	11.252	-6.594	+12.035	—
Σύνολον	-11.595	+6.271	-1.215	-1.321	-8.228	+11.088

Ἀναξερφαλαίωσης ἐλλειμμάτων

—	11.595
—	1.215
—	1.321
—	8.228
—	22.359

πλεονασμάτων

+	6.271
+	11.088
—	—
—	—
+	17.359

ἴσως ἐπὶ

πλέον ἐξόδου χρυσοῦ 5 ἑκατομμ. λιρῶν.

Τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τοῦ 1924 μέχρι τέλους τοῦ 1931 παρουσιάζει τὴν ἑξῆς κίνησιν εἰς ἀξίαν λιρῶν Ἀγγλίας: 1924, 128,6, 1925, 114,6, 1926, 151,1, 1927, 152,4, 1928, 153,3, 1929, 141,1, 1930, 148,3, 1931, 121,3. Ἡ κατάστασις αὕτη παρουσιάζει μείωσιν τοῦ ἀποθέματος χρυσοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας ἐνῶ κατὰ τὰ παρατηρήσεις τοῦ Gregory, στηριχθείσας ἅμα εἰς τὰ ἀπὸ τοῦ 1925—1930 στατιστικὰ δεδομένα, ἡ πρὸς τὴν τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ τῆς Τραπεζῆς ἔμεινεν ἀμετάβλητος.

Ἡ πολιτικὴ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας—παρὰ τὰς ἀντιθέτους ἀποψεις τοῦ Gregory—κατὰ τὴν ὡς ἄνω περίοδον ἠκολούθησε τὴν πολιτικὴν τῶν μακροπροθέσμων τοποθετήσεων τῶν κεφαλαίων εἰς τὸ Ἐξωτερικόν, καὶ μάλιστα, καθ' ἃ παρατηρεῖ ὁ Aftalion, αἱ μακροπρόθεσμοι αὗται τοποθετήσεις δὲν περιορίζοντο εἰς Ἀγγλικά κεφάλαια ἀλλὰ καὶ εἰς ἕνα τοιαῦτα, τοποθετημένα βραχυπρόθεσμως εἰς τὴν Ἀγγλίαν:

Τὰ ἀπὸ τοῦ 1925—1931 δάνεια τῆς Ἀγγλίας εἰς τὰς κτήσεις τῆς καὶ εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως εἰς λίρας Ἀγγλίας :

	Κτήσεις	Ἐξωτερικόν
1925	69.231.036	30.501.102
1926	57.547.256	64.501.397
1927	98.183.770	54.807.489
1928	81.480.926	76.402.528
1929	58.994.902	52.491.706
1930	70.914.071	43.767.436
1931	38.246.993	7.915.988
1932	28.928.513	—

Ὁ Αἰτάλιον, ὑποστηρίζων ὅτι « ἡ πηγὴ τῶν νομισματικῶν δυσχερειῶν ἔγκειται ἀναμφιβόλως εἰς τὴν ἀγγλικὴν πολιτικὴν τῶν τοποθετήσεων εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν καὶ εἰς τὴν ἀστάθειαν τῶν διεθνῶν κινήσεων τῶν κεφαλαίων » (1), παραθέτει πίνακα ἐμφαίνοντα τὰ περισσεύματα τοῦ Ἴσοζυγίου Λογαριασμῶν τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὸ ἀπὸ 1924—1930 χρονικὸν διάστημα, ὡς καὶ τὰς γενομένας ἐκδόσεις ἔξωτερικῶν ἀξιῶν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς Λονδίνου κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω χρονικὴν περιόδον. Ἐξ ἀντιπραβολῆς τῶν στοιχείων τούτων τοῦ πίνακος, ἀποδεικνύεται ὅτι αἱ Ἀγγλικαὶ μακροπρόθεσμοι τοποθετήσεις εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ὑπερβαίνουν κατὰ 214 ἑκατομμύρια λιρῶν τὸ περίσσευμα τοῦ Ἴσοζυγίου Λογαριασμῶν, τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς τοῦτέστι.

Ὁ ὡς εἴρηται πίναξ ἔχει ὡς ἐξῆς :

	Περίσσευμα Ἴσοζυγίου Λογαριασμῶν	Ἐκδόσεις ξένοι καὶ Ἀποικιακαί
1924	86	134
1925	54	88
1926	9	112
1927	114	139
1928	152	143
1929	151	94
1930	39	109
Σύνολον	605	819

Ἐἰς τὰς ὡς ἄνω τοποθετήσεις εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν δέον νὰ προστεθῶσι καὶ ἕτεραι τοιαῦται γερόμενοι παρ' ἰδιωτῶν ἄνευ ἐκδόσεως ἀξιῶν καὶ τῶν ὁποίων ἀγνοεῖται τὸ μέγεθος, ὡς καὶ ἄλλαι βραχυπρόθεσμοι τοποθετήσεις, πράγμα ὅπερ σημαίνει ὅτι ἡ διαφορὰ μεταξὺ περισσεύματος τοῦ Ἴσοζυγίου Λογαριασμῶν καὶ τοποθετήσεων ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὰ 214 ἑκατομμύρια λιρῶν.

Τοιοιουτρόπως ἡ Ἀγγλία παρουσιάζει πιστώτρια καὶ ποσῶν διὰ τὰ ὁποῖα εἶναι χρεώστης, ἐντεῦθεν δὲ ἀντλεῖ σοβαρὸν ἔσοδον.

1) A. Aftalion : L' Or et sa Distribution Mondiale, σελ. 109.

Ἡ πολιτικὴ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας ὡς πρὸς τὸν προεξοφλητικὸν τόκον παρουσιάζει κατάστασιν συνεχῶν διακυμάνσεων, τοῦ ποσοστοῦ του περιστρεφομένου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ὑψηλὸν ἐπίπεδον. Οὕτω κατὰ τὸ ἀπὸ 1924 ἕως 1932 χρονικὸν διάστημα τὸ μέσον ποσοστὸν τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας ἔχει ὡς ἀκολούθως:

1924	4	1929	5,5
1925	4,6	1930	3,4
1926	5	1931	3,9
1927	4,7	1932	3
1928	4,5	1933 (Ἰούνιος)	2

Ν ΑΙ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑΙ ΚΑΙ Η ΣΤΕΙΡΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ (stérilisation de l'or)

Κατὰ τὰ δεδομένα τῆς εἰσηγήσεως (1932) τῆς Ἐπιτροπῆς Χρυσοῦ, ἡ κατανομὴ τοῦ χρυσοῦ κατὰ Ἰούνιον 1931 ἐπαρουσίαζε δύο χώρας, τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας τοῦτέστι καὶ τὴν Γαλίαν, κατεχούσας πλεόν τῶν ἑξ ὀχτὼ τοῦ παγκοσμίου ἀποθέματος χρυσοῦ. Οὕτω ἐπὶ 11.122 ἑκατομμυρίων χρυσοῦ—εἰς ὃ ποσὸν ὑπελογίζετο τότε τὸ σύνολον τοῦ παγκοσμίου ἀποθέματος χρυσοῦ—αἱ μὲν Ἑνωμέναι Πολιτεῖαι κατεῖχον 4.593 ἑκατομμυρ. δολλαρίων χρυσοῦ, ἡ δὲ Γαλλία 2.211 ἑκατομμ. δολλαρίων χρυσοῦ, ἤτοι ὁμοῦ αἱ δύο χώραι κατεῖχον 6.804 ἑκατομμ. δολλαρίων χρυσοῦ, ἔναντι 4.318 ἑκατομμ. δολλαρίων χρυσοῦ, ἀντιπροσωπευόντων τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα τοῦ ὑπολοίπου κόσμου, ἐκτὸς τῆς Ρωσσίας.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1931 τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω δύο χωρῶν ὑπελογίζετο εἰς 6.734 ἑκατομμύρια δολλαρίων, ἔξ ὧν τὰ 4.051 ἑκατομμ. δολλαρίων χρυσοῦ ἀνελόγουν εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας, τὰ δὲ 2.683 ἑκατομμ. δολλαρίων χρυσοῦ εἰς τὴν Γαλίαν. Τὸ παγκόσμιον ἀπόθεμα χρυσοῦ ἀνῆρχετο κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, εἰς 11.021 ἑκατομμ. δολλαρίων.

Τὴν 31 Μαρτίου 1932, ἐπὶ συνολικοῦ παγκοσμίου ἀποθέματος χρυσοῦ 11.236 ἑκατομμ. δολλαρίων, αἱ Ἑνωμέναι Πολιτεῖαι καὶ ἡ Γαλλία κατεῖχον χρυσὸν 6.995 ἑκατομμ. δολλαρίων καὶ εἰδικώτερον αἱ Ἑνωμέναι Πολιτεῖαι κατεῖχον χρυσὸν 3.985 ἑκατομμ. δολλαρίων, ἡ δὲ Γαλλία 3.010 ἑκατομμ. δολλαρίων.

Ἡ τοιαύτη κατάστασις τοῦ χρυσοῦ, ἐκτὸς τῆς σοβαρότητος τοῦτέστι ὡς πρὸς τὸ ἄνισον τῆς κατανομῆς του, παρουσιάζει καὶ τὴν σοβαρότητα τῆς εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας εἰσροῆς χρυσοῦ, ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου 1933 τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα τῆς Ἀμερικῆς ἀνῆρχετο εἰς 1.290 ἑκατομμ. δολλαρίων. Ἐκτοτε τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα τῶν Ὀμοσπονδιακῶν Ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν καὶ τοῦ Δημοσίου Θησαυροῦ ἐμφανίζει τὴν ἐξῆς κατάστασιν εἰς ἑκατομμ. δολλαρίων κατὰ τὰ τέλη ἑκάστου ἔτους, συμφώνως πρὸς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ (George Roberts (').

1915	2.312	1921	3.660	1927	4.339
1916	2.843	1922	3.929	1928	4.141
1917	3.155	1923	4.244	1929	4.284
1918	3.160	1924	4.499	1930	4.225
1919	2.994	1925	4.399	1931	4.551
1920	2.926	1926	4.492	1932	3.985

Ἡ τηρηθεῖσα τακτικὴ τῶν Ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν εἰς τὰς κινήσεις τοῦ χρυσοῦ ἀπετέλεσε τὸ ἐπίμαχον ζήτημα τῶν τελευταίων ἰδίᾳ ἐτῶν, ὅτε ὑποστηρίζετο ἀπὸ πολλοὺς ὅτι αἱ ὡς εἴρηται Τράπεζαι ἠκολούθουν συστηματικὴν πολιτικὴν «στειροποιήσεως τοῦ χρυσοῦ» (stérilisation de l'or).

Ἡ ἄποψις «τῆς στειροποιήσεως τοῦ χρυσοῦ» ὑποστηρίζεται ἰδίᾳ ἀπὸ τοὺς ὀπαδοὺς τῆς κλασικῆς θεωρίας τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς ποσοτικῆς θεωρίας τοῦ νομίσματος, προσπαθοῦντας ὅπως δικαιολογήσωσι τὰς διαφεύσεις ἅτινας ὑπέστησαν αἱ νομισματικαὶ αὐταὶ θεωρίαι, μεταπολεμικῶς ἰδίᾳ, καθ' ὅσον παρὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω εἰσροὴν χρυσοῦ εἰς τὰς Ἰνωμένας Πολιτείας δὲν παρετηρήθη ἴψωσις τῶν τιμῶν, ἐνῶ ἐξ ἄλλου τὸ ἰσοζύγιον λογαριασμῶν ἔγινε ἐν συνεχείᾳ ἐνεργητικόν. Ἡ ὑποστηριζομένη ἄποψις «τῆς στειροποιήσεως τοῦ χρυσοῦ» ἐδράζεται ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐν ᾧ αἱ Ἀποθεματικαὶ Τράπεζαι νόμῳ ἠδύναντο νὰ χορηγῶσι πιστώσεις μέχρι τοῦ ὀρίου ὥστε τὸ εἰς χρυσοὺν κάλυμμα νὰ μὴν κατέρχεται τῶν 40 ο]ο διὰ τὰ γραμματίαια καὶ 35 ο]ο διὰ τὰς καταθέσεις, αὐταὶ ἔδειξαν ἐξαιρετικὴν φειδῶ εἰς τὰς πιστώσεις, διατηρήσασαι τὸ εἰς χρυσοὺν κάλυμμα πολὺ ἄνω τῶν ὡς εἴρηται μίμικτα ὀρίων, περιστρέφουσαι τοῦτο εἰς τὰ 70 ο]ο ἕως 80 ο]ο. Πολιτικὴ δηλαδή—κατ' αὐτοὺς—ὄλας ἀντίθετος πρὸς τὴν πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῶν Federal Reserve Banks ἀκολουθηθεῖσαν τραπεζικὴν πολιτικὴν, ὅτε τὸ ποσοστὸν τοῦ ἀποθέματος χρυσοῦ τῶν Τραπεζῶν διὰ τὰς καταθέσεις τῶν ἐκυμαίνοντο εἰς τὰ 10 ο]ο.

Μὴ προτιθέμενοι νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ ἐπιμάχου τούτου ζητήματος, τοῦ ἀποτελοῦντος κατὰ τοὺς ὑποστηρικτὰς τῆς ἰδέας «τῆς στειροποιήσεως τοῦ χρυσοῦ» καὶ τοῦ ἐκεῖθεν νομισματικοῦ ἀντιπληθωρισμοῦ τὴν βασικὴν αἰτίαν τῆς ἀνίσου κατανομῆς τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς σοβούσης κρίσεως, ἀρκούμεθα νὰ ἐπικαλεσθῶμεν μερικὰ σημεῖα τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως, ἐφ' ὅσον, ἄλλως τε, ἡ διαφωνία τῶν παραγόντων ἴσσον τῆς κλασικῆς θεωρίας τοῦ χρυσοῦ ὅσον καὶ τῆς ποσοτικῆς θεωρίας τοῦ νομίσματος ἐπαρουσίασε—καὶ καθ' ἡμᾶς—σοβαρὰς ἐνδείξεις κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν ἰδίᾳ περίοδον. Ἡ ἄποψις, ἢ μὴ ἀποδεχομένη τὴν πολιτικὴν ἀντιπληθωρισμοῦ ἐκ μέρους τῶν Ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν, δὲν ἀρνεῖται μὲν ὅτι τὸ εἰς χρυσοὺν κάλυμμα τῶν Ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν ἐκυμαίνετο εἰς τὰ 70 ο]ο ἕως 80 ο]ο, ἐπικαλεῖται ὅμως ὑπὲρ ἑαυτῆς τὴν εὐρυτάτην χρησιμοποίησιν εἰς τὰς Ἀμερικανικὰς συναλλαγὰς τῶν chèques ὡς μέσον πληρωμῶν, εἰς τὸν ὅσον τὰ 85 ο]ο τῶν πληρωμῶν νὰ συντελοῦνται διὰ τῶν chèques. Ἡ δὲ κυκλοφορία τῶν chèques στηριζομένη ἐπὶ τῶν εἰς τὰς

Τραπεζαὶς καταθέσεων παρουσιάζει σοβαρὰν κίνησιν ἐφ' ὅσον τὸ σύστημα τῶν εἰς τὰς Τραπεζὰς καταθέσεων παρουσιάζει τὴν ἐξῆς κατάστασιν: Αἱ Ἀποθεματ. Τράπεζαι δέχονται καταθέσεις τῶν συναρμυζομένων Τραπεζῶν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι τὸ εἰς χρυσὸν καλύμματός των δένον κατ' ἐλάχιστον ὄριον νὰ εἶναι 35 ο/ο. Ἐκτὸς ὅμως τούτου καὶ αἱ συναρμυζόμεναι Τράπεζαι δέχονται καταθέσεις τοῦ κοινοῦ ἀρχεῖ νὰ ἔχωσι ὡς ἐγγύησιν παρὰ ταῖς Ἀποθ. Τραπεζαῖς κατάθεσιν 10 ο/ο σχεδὸν διὰ τὰς παρ' αὐταῖς καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ 3 ο/ο διὰ τὰς ὑπὸ προθεσίαν καταθέσεις. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐὰν αἱ Ἀποθεματικαὶ Τράπεζαι ἕκαμνον πλήρη χρῆσιν τοῦ δικαιώματός των ὡς πρὸς τὰς καταθέσεις, περιορίζουσαι τὸ ποσοστὸν τοῦ εἰς χρυσὸν καλύμματός των εἰς 35 ο/ο, ἔδει 35 δολλάρια χρυσῆ νὰ ἀντικρῦζον 100 δολλάρια εἰς καταθέσεις παρ' αὐταῖς καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ ποσὸν τούτων τῶν καταθέσεων τῶν ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν νὰ ἀντικρῦξη καταθέσεις 1000 δολλαρίων εἰς τὰς συναρμυζόμενας Τραπεζαῖς. Πράγμα ὅπερ σημαίνει ὅτι τὰ 35 δολλάρια χρυσῆ τῶν Ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν ἀντικρῦζον συνολικῶς 1000 δολλάρια καταθέσεων. Ἀντὶ λοιπὸν αἱ Ἀποθεματικαὶ Τράπεζαι νὰ ἀποτελοῦν ἐγγύησιν μὲ 35 δολλάρια χρυσῆ διὰ καταθέσεις 1000 δολλαρίων, πρᾶγμα ὅπερ σημαίνει τεραστίαν ἀΐξισιν τῆς κυκλοφορίας, διετήρησαν τὸ ποσοστὸν τοῦ εἰς χρυσὸν καλύμματός των εἰς 70 ο/ο, εἰς τρόπον ὅτι 70 δολλάρια χρυσῆ νὰ ἀντικρῦζον 1000 δολλάρια εἰς καταθέσεις. Ἐπιπροσθέτως αἱ Ἀποθεματικαὶ Τράπεζαι πρὸς περιστολὴν τῆς ὡς εἴρηται κυκλοφορίας ἐξέδωκαν τὰ εἰς χρυσὸν πιστοποιητικὰ (certificats d'or), ἀντιπροσωπεύοντα 100 ο/ο ἀντίκρουσμα χρυσῆ παρ' αὐτοῖς, περὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ὁποίων ὁ Roberts μᾶς παρέχει τὸν κατωτέρω πίνακα.

(Εἰς ἑκατομμύρια δολλάρια)

30 Ἰουνίου	Σύνολον	Κατεχόμενα ἀπὸ τὰς Ἀπ. Τραπεζαῖς	εἰς κυκλοφορίαν
1922	695	522	173
1923	737	351	386
1924	1218	417	801
1925	1608	604	1005
1926	1680	623	1057
1927	1625	618	1007
1928	1514	495	1019
1929	1384	449	935
1930	1490	495	995

Τόσον ὅμως ἡ διατήρησις παρὰ τῶν Ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν τοῦ ποσοστοῦ τοῦ εἰς χρυσὸν καλύμματός εἰς 70 ο/ο, ὅσον καὶ ἡ κυκλοφορία τῶν πιστοποιητικῶν χρυσῆ δὲν σημαίνουν στεριοποίησιν χρυσῆ, ἀλλ' ἀπλῶς περιστολὴν τῆς τεραστίας κυκλοφορίας. Ἀρχεῖ νὰ μνημονεύσωμεν ὅτι τὸ

σύνολον τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων τῶν Ἀμερικανικῶν Τραπεζῶν παρουσιάζει τὴν κάτωθι ἀπὸ τοῦ 1915—1931 προοδευτικὴν πορείαν (1).

(Εἰς ἑκατομύρια δολλάρια)

1915 . . .	18.966	1921 . . .	34.791	1927 . . .	51.062
1916 . . .	22.528	1922 . . .	37.144	1928 . . .	53.245
1917 . . .	26.058	1923 . . .	39.984	1929 . . .	53.138
1918 . . .	27.716	1924 . . .	42.904	1930 . . .	53.185
1919 . . .	32.629	1925 . . .	46.715		
1920 . . .	37.268	1926 . . .	48.827		

Τὸ γεγονός ὅτι ἡ πολιτικὴ τῶν Ἀμερικανικῶν Τραπεζῶν μέχρι τὸ 1914 περιώρισε τὸ ποσοστὸν τοῦ εἰς χρυσὸν καλύμματος διὰ τὰς καταθέσεις εἰς 10 ο/ο, ἐν ᾧ τὸ ποσοστὸν τοῦ καλύμματος τῶν Ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν μεταπολεμικῶς ἐκυμαίνετο εἰς 70 ο/ο καὶ 80 ο/ο, ἀπλῶς φαινομενικὴν ἀξίαν ἔχει, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὸ ἤδη σύστημα (2) τὰ δολλάρια χρυσοῦ ἀντικρῦζουσι καταθέσεις 10000 δολλαρίων. Ἐκτὸς μιᾶς περιπτώσεως μὴ χρησιμοποίησεως τοῦ χρυσοῦ παρὰ τῶν ὡς εἴρηται Τραπεζῶν κατὰ τὴν περίοδον 1920—1921, δὲν δύναται νὰ γίνεται λόγος κατὰ τὴν ἐπ' ἐξέτασιν θέσιν «περὶ στειροποιήσεως τοῦ χρυσοῦ», ἀλλὰ περὶ σοβαρῶν αὐξήσεως τῆς κυκλοφορίας.

* * *

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρὰ τῶν Ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν ἀβολοίτηθις πολιτικὴν τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου, παρατηροῦμεν τὰς κάτωθι διακυμάνσεις τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου κατὰ τὸν ἐτήσιον μέσον ὄρον.

1924 . . .	3.6	1927 . . .	3.8	1930 . . .	3.
1925 . . .	3.4	1928 . . .	4.5	1931 . . .	2.1
1926 . . .	3.8	1929 . . .	5.2	1932 . . .	2.8
				1933 (Ἰούνιος)	2,5

1) Annexe 6. σελ. 61 documents sélectionnées 1931.

2) Διὰ τοῦ νόμου τῆς 23 Δεβρίου 1913, ἀντεκατεστάθη τὸ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἰσχύον ἐν Ἀμερικῇ, συμφώνως τῷ νόμῳ τῆς 25]2]1863, τροποπ. κατὰ τὸ 1908, τραπεζικὸν σύστημα τῶν λεγομένων Ἐθνικῶν Τραπεζῶν διὰ τοῦ συστήματος τῶν Ὁμοσπονδιακῶν Ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν (Federal Reserve Banks), τεθέντο ἐν ἰσχύϊ κατὰ Ν]βριον 1914. Αἱ τράπεζαι αὗται—δώδεκα ἐν ὅλῳ—τῇ ἀποφάσει ἐνὸς Κεντρικοῦ Ὄργανισμοῦ, τοῦ Federal Reserve Board, ὑποθμίζουσι τὰ τῆς ἐκδόσεως τραπεζογραμματίων, ἔχουσαι καὶ ὡς μέλη τὰς Ἐθνικὰς Τραπεζάς.

Περὶ τῆς τραπεζικῆς μεταρρυθμίσεως τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν παραπέμπομε εἰς τὰς ἐπὶ τούτῳ μελέτας: Bechmann: La Réforme bancaire aux États-Unis Burgeois: The Reserve Banks and the money market, Lescure: La réforme du système bancaire aux États-Unis (Revue d'Économie Politique, 1915), Demite: La loi sur les banques fédérales aux États-Unis (Économiste français 1919, Isem). Henri Truchy: Cours d'Économie Politique, 3ème édition, tom. 1 1929.

Ἀπὸ τῆς ἐγκαταλείψεως παρὰ τῆς Ἀγγλίας τοῦ χρυσοῦ κανόνας (1), αἱ Ὀμοσπονδιακαὶ Ἀποθεματικαὶ Τραπεζαὶ ἠλλυξαν τακτικῶν. Τῆς ἄρσεως τοῦ χρυσοῦ κανόνας ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλίας, ἐπηκολούθησε περίοδος «κρίσεως ρευστότητος» διὰ τὰς Τραπεζὰς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, πρῶγμα ὅπερ ἐπέφερε τὴν πτώσιν πολλῶν Τραπεζῶν καὶ τὴν σοβαρὰν ἐκροὴν χρυσοῦ ἐκ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, εἰς τρόπον ὥστε ἀπὸ τοῦ τέλους Ἰουλίου 1931 ἕως τέλος Ἰουνίου 1932 τὸ σύνολον τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν νὰ μειωθῇ κατὰ 1.100 ἑκατομ. δολλάρια.

Κατ' ἀρχὰς αἱ Ἀποθεματικαὶ Τραπεζαὶ προέβησαν εἰς σοβαρὰς ἐπαναπροεξοφλήσεις εἰς τὰς συνεργαζομένας Τραπεζὰς. Ἐν συνεχείᾳ προέβησαν εἰς ἀγορὰς σημαντικῶν ποσοτήτων Κρατικῶν ἀξιῶν ἐκ τῆς ἐλευθέρως ἀγορᾶς, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως διευκολύνωσι τὰς Τραπεζὰς εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ὀφειλῶν των. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου τὸ ἐνεργητικὸν τῶν Ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν ἀπὸ 740 ἑκατομμύρια δολλάρια Κρατικῶν ἀξιῶν κατὰ Φεβρουάριον 1932 ἀνῆλθεν κατὰ Ἰούνιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰς 1.784 ἑκατομμύρια δολλάρια Κρατικῶν ἀξιῶν.

Κατὰ Φεβρουάριον 1932 ἰδρύθη ὁ θεσμὸς τῆς Reconstruction Finance Corporation, καταβληθέντος παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὡς κεφαλαίου τοῦ ὄργανισμοῦ τούτου 500 ἑκατομμυρίων δολλαρίων. Ἡ ὄργάνωσις αὕτη διέθεσε σοβαρὰς προκαταβολὰς εἰς Τραπεζὰς καὶ ἄλλας ἐταιρικὰς ἐπιχειρήσεις. Κατὰ Ἰούλιον 1932 αἱ προκαταβολαὶ αὗται ἀνῆλθον εἰς 1 δισεκατομμύριον δολλάρια.

Ἐσαύτως διὰ τοῦ νόμου Glass-Steagall, κατὰ Μάρτιον 1932, ἐνισχύθη ἡ αὔξεις τῶν ἐκ μέρους τῶν Ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν παρεχομένων πιστώσεων. Διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐπιεράπη εἰς τὰς ἀποθεματικὰς Τραπεζὰς νὰ χρησιμοποιοῦσιν ὡς κάλυμμα τῶν ἐκδόσεών των ὄχι μόνον χρυσοῦν καὶ πιστοποιητικὰ χρυσοῦ ἀλλὰ καὶ ἐθνικὰς ἀξίας. Χάρις εἰς τὰ μέτρα ταῦτα αἱ Ἀποθεματικαὶ Τραπεζαὶ ἠδυνήθησαν νὰ χορηγήσωσιν εἰς τὰς συνεργαζομένας Τραπεζὰς περὶ τὰ 10.000 ἑκατομμύρια δολλάρια, πρῶγμα ὅπερ διηκούλυε τὰς τελευταίας εἰς τὴν ρευστότητα τοῦ ἐνεργητικοῦ των. Διὰ τῆς τακτικῆς ταύτης ἐπιτεύχθη πρὸς στιγμήν ἡ ὑφεσις τῆς τραπεζικῆς κρίσεως τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Παρα ταῦτα ὅμως κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1932 ἐδημιουργήθη νέος πανικὸς καὶ παρετηρήθησαν ἀθροαὶ ἀναλήψεις καταθέσεων ἐκ τῶν Τραπεζῶν, πρῶγμα ὅπερ ὠδήγησεν εἰς τὴν ἀποθησαύρησιν τοῦ χρυσοῦ καὶ νομίσματος. Ἀποτέλεσμα τοῦ πανικοῦ τούτου ἦτο ἡ ἐναρξίς τῆς περιόδου καταρρεῦσεως Τραπεζῶν.

Κατὰ Φεβρουάριον 1933 ἐκλείσιν ὅλοι αἱ Τραπεζαὶ τοῦ Κράτους ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα. Ὅταν ὁ Πρόεδρος Ρούσβελτ ἀνέλαβε τὴν ἀρχὴν, 4 Μαρτίου 1933, τὸ κλείσιμον τῶν Τραπεζῶν εἶχεν ἐπεκταθῆ εἰς ὅλην τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἦτο κλειστὸν τὸ χρηματιστήριον τῆς Νέας Ὑόρκης. Συνεπείᾳ

τούτου ὁ Ροϋσβέλτ, ἅμα τῇ ἀναλήψει τῆς Ἀρχῆς, ἐκήρυσεν τὸ Ἐθνικὸν χρεωσιτάσιον τῶν Τραπεζῶν. Ἐν συνεχείᾳ ἐπληκολούθησε ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐξαγωγῆς χρυσοῦ καὶ ἦρθη ὁ χρυσοῦς κανὼν. Τὴν 13 Μαρτίου 1933 ἐπεγράφη εἰς ὄρισμένας Τραπεζὰς ἡ ἐπανάληψις τῶν ἐργασιῶν, κατὰ τὸ τέλος δὲ τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐπὶ συνόλου 17.000 Τραπεζῶν ἀνέλαβον ἐργασίας περὶ τὰς 12,800 Τράπεζαι.

Τὴν 16 Ἰουνίου 1933 ὑπεγράφη ὁ Νόμος «Banking Act 1933», δι' οὗ ἰδρύθη ὁ ὀργανισμὸς «Federal Deposit Insurance Corporation», ἀποβλέπων εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῶν λογαριασμῶν τῶν καθιδέσεων καὶ ἐπεκτείνων τὴν ἐξουσίαν τῶν Ὁμοσπονδιακῶν Ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν ὡς πρὸς τὸν παρὰ τούτων ἔλεγχον τῆς κερδοσκοπίας τῶν συναρξαζομένων Τραπεζῶν.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἢ τελευταίως ἀκολουθουμένη πολιτικῇ τῶν Ὁμοσπονδιακῶν Ἀποθεματικῶν Τραπεζῶν ἔπαισε πλέον νὰ δίδῃ λαβὴν εἰς τὰς περὶ στεριοποιήσεως τοῦ χρυσοῦ συζητήσεις, ἐνισχύουσα ἔξ ἀντιθέτου τὰς περὶ πληθωρισμοῦ διατυπουμενάς ἀπόψεις, πρὸς τὰς ὁποίας, καθ' ἡ φαινεται, φέρεται ὁ Ροϋσβέλτ.

VI. Αἱ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΚΟΥ

Κατὰ τὰ δεδομένα τῆς κλασικῆς θεωρίας τῆς αὐτομάτου ἰσορροπίας εἰς τὴν παγκόσμιον κατανομὴν τοῦ χρυσοῦ, ἡ τεχὸν ἄνισος κατανομὴ τοῦ χρυσοῦ δὲν δύναται παρὰ εἶναι πρόσκαιρος. Ἡ ἰσορροπία τῆς κατανομῆς τοῦ χρυσοῦ ἐπέρχεται αὐτομάτως διὰ τοῦ μηχανισμοῦ τῶν τιμῶν, ὑλεικουσῶν εἰς τὴν ἐλίδρασιν τοῦ νομισματικοῦ παράγοντος.

Ἡ αὔξησις τῆς ποσότητος τοῦ χρυσοῦ μιᾶς χώρας—κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην—συνεπάγεται τὴν αἴξησιν τῶν τιμῶν τῶν ἐμπορευμάτων τῆς χώρας ταύτης, πρᾶγμα, ὅπερ συντελεῖ εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν ἐξαγωγῶν καὶ αὔξησιν τῶν εἰσαγωγῶν ἐμπορευμάτων ἐκ τῶν χωρῶν ἐκείνων, ἐνθα ὑπάρχει πλεονέκεια χρυσοῦ καὶ τῶν ὁποίων, κατὰ συνέπειαν, εἶναι ἠλαττωμένοι αἱ τιμαὶ τῶν ἐμπορευμάτων. Κατὰ συνέπειαν, τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον καὶ τὸ ἰσοζύγιον λογαριασμῶν τῆς χώρας μὲ τὸ πλεονάσμα χρυσοῦ καθίσταται παθητικόν, πρὸς πληρωμὴν δὲ τῶν ἐπὶ πλεον εἰσαγωγῶν ἐπέρχεται ἀναγκαστικῶς ἔξοδος τοῦ πλεονάσματος χρυσοῦ πρὸς τὰς χώρας ἐνθα παρατηρεῖται ἔλλειψις τούτου καὶ ἐξ ὧν προέρχονται αἱ εἰσαγωγαὶ ἐμπορευμάτων ἐπερχομένης οἴτω τῆς αὐτομάτου καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐλεμβάσεως ἰσορροπήσεως τοῦ χρυσοῦ εἰς τὴν κατανομὴν. Ὁ αὐτὸς νόμος τῶν συγκοινωνούντων ἀγγείων λειτουργεῖ—κατὰ τὴν θέσιν ταύτην—καὶ εἰς τὴν κατανομὴν τῶν κεφαλαίων.

Ἄλλὰ ἡ ἄποψις αὕτη, ἡ ἐδραζομένη ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ *laissez faire laissez passer* καὶ τοῦ ῥῆθен νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως διεψεύσθη πλήρως ἐν τῇ πράξει, συντελέσασα εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἀτάκτων κινήσεων τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν κεφαλαίων καὶ εἰς τὴν ἐν γένει νομισματικὴν ἀναρχίαν.

Ἦδη, ὡς γνωστόν, ἀποδίδεται ἰδιαίτερα σημασίᾳ εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ καθοδηγημένου νομισματοῦ (*monnaie dirigée*), τῶν καθοδηγημένων κινήσεων τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν κεφαλαίων. Πρὸς τοῦτο ἐγκαταλείβεται τῆς αὐτομάτου ἐνεργείας τοῦ μηχανισμοῦ τῶν νομισματικῶν φαινομένων, ἐγένετο προσφυγὴ εἰς τὴν ὑθμιστικὴν πολιτικὴν τῶν Ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν, συνισταμένην τὸ μὲν εἰς τὴν τακτικὴν τῆς ἀξιομειώσεως τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου, τὸ δὲ εἰς τὴν ἄμεσον τοῦτων ἐπέμβασιν εἰς τὴν νομισματικὴν ἀγορὰν.

Οὔτω—κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην— ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα μᾶς χώρως, ἣτις βλέπει νὰ φρυγαδεύωσιν εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν τὰ κεφάλαιά της καὶ νὰ μειοῦται τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμά της, δύναται ἀξάνουσα τὸ ποσοστὸν τοῦ προεξοφλητικοῦ της τόκου νὰ περιορίσῃ τὴν ἔξοδον χρυσοῦ καὶ κεφαλαίων. Ὡσαύτως εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν μία χώρα ἔχει ἀνάγκην ξένων κεφαλαίων καὶ ἐνισχύσεως τοῦ εἰς χρυσὸν ἀποθέματός της, δύναται διὰ τῆς ἐκ μέρους τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς ἀξίσεως τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου νὰ εἰσπῇ τὴν εἰσοδὴν ξένου κεφαλαίου καὶ χρυσοῦ, λαμβανομένου ἐπ' ὄψιν ὅτι οὔτω παρέχεται εἰς τὸ ξένον κεφάλαιον καὶ τὸν χρυσὸν εὐχέρεια εἰσπαιρόμενος τοποθετήσεως. Ἐκ ἀντιθέτου ὅταν μία χώρα βλέπει ὅτι τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμά της καὶ αἱ τοποθετήσεις παρ' αὐτῇ ξένων κεφαλαίων ὑπερβαίνουσι τὰς ἀνάγκας της δύναται διὰ τοῦ ὑποβιβασμοῦ τοῦ προεξοφλητικοῦ της τόκου νὰ σταματήσῃ τὴν περαιτέρω εἰσοδὴν ξένου κεφαλαίου καὶ χρυσοῦ.

Ἡ αὐτὴ ὑθμιστικὴ ιδιότης, εἰς μεγαλυτέραν ὅμως ἔκτασιν, ἀποδίδεται εἰς τὰς Ἐκδοτικὰς Τραπεζὰς διὰ τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν τῶν ἀξίων μᾶς καὶ τῆς αὐτῆς χώρας, ὁπότε ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα διὰ τῆς ἀξιομειώσεως τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου ἐπιδρᾷ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν της ἐπὶ τούτων, ἐνισχύουσα τὸν πληθωρισμὸν ἢ ἀντιπληθωρισμὸν.

Μὴ προτιθέμενοι νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν θεωρητικὴν μελέτην τοῦ ζητήματος τούτου, οὐδὲ νὰ ἐρευνήσωμεν τὰ ἀποτελέσματα, ἅτινα ἀπέδωκεν ἡ ἀκολουθηθεῖσα παρὰ τῶν Ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν προεξοφλητικὴ πολιτικὴ— ἣτις συνήνεγκε πλείστας ὕσας δυσχερείας καὶ διαγεύσεις ἐν τῇ ἐφαρμογῇ της (1) καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀποδίδομεν, συντρεχόντων καὶ ἄλλων προὑποθέσεων, σχετικὴν ἔννοιαν—περιοριζόμεθα νὰ δώσωμεν εἰκόνα τῶν ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἀπόψεως ὑπαγορευθεισῶν διακυμάνσεων τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου τῶν κυριωτέρων Ἐκδοτικῶν Ἰδρυμάτων.

1) Περὶ τῆς προεξοφλητικῆς πολιτικῆς τῶν Ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν ὅρα Α. Af-talion : L'Or et sa distribution mondiale, 1932. Jean Coutsocheras : La Banque Internationale, Revue «Les Balkans» No 9. ἄρθρα μᾶς : Τὰ πραγματικὰ αἷτια τῆς Οἰκονομικῆς Κρίσεως καὶ ἡ Πολιτικὴ τῆς Ἐκδοτικῆς (Οἶκον. Παρατηρητῆς, Δ)βριος 1932 καὶ «Νεολόγος Πατρῶν» 29|12|31.

Ούτω ὁ μέσος ὄρος κατ' ἔτος τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου τῶν Ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν μέχρι καὶ τῆς ἀ' ἐξαμηνίας τοῦ ἔτους 1933 ἔχει, καθ' ἃ ὁ κατωτέρω πίναξ ἐμφαίνει :

Χῶραι	Γερμανία	Αὐστρία	Βέλγιον	Ἀμερικὴ	Γαλλία	Ὀυγγαρία	Ἰταλία	Ἰαπωνία	Κατὰ Χῶραι	Πολωνία	Ρουμανία	Ἀγγλία	Σουηδία	Ἑλβετία
1913	5,9	6	5,9	3,5	4	—	5,6	6,6	4,5	—	6	4,5	5,5	4,8
1924	10	11,6	5,5	3,6	6	14,1	5,5	5	4,9	11,4	6	4	5,5	4
1925	9,2	10,9	5,7	3,4	6,5	9,8	6,5	7,5	3,9	10,8	6	4,6	5,2	3,9
1926	6,7	7,5	7,1	3,2	6,6	6,7	7	7,1	3,5	11	6	5	4,5	3,5
1927	5,8	6,3	5,4	3,8	5,2	6	7	5,9	3,7	8,3	6	4,7	4,2	3,5
1928	7,1	6,3	4,3	4,5	3,5	6,3	6	5,5	4,5	8	6	4,5	4	3,5
1929	7,1	7,4	4,4	5,2	3,5	7,6	6,8	5,5	5,1	5,6	8,2	5,5	4,7	3,5
1930	4,9	5,8	3	3	2,7	5,9	5,9	5,4	3,2	7,2	9	3,4	3,7	2,9
1931	6,9	7,2	2,5	2,1	2,1	6,9	5,9	5,4	2,5	7,5	8,3	3,9	4,1	2
1932	5,2	6,9	3,5	2,8	2,5	5,7	5,6	5,3	2,7	7,2	7,2	3	4,4	2
1933	4,4	5	2	2,5	2,5	4,5	4	4,3	2,5	6	6	2	3	2

(1)

VII. ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΝ

Ἔτις πρὸς τὴν κυκλοφορίαν τῶν γραμματίων, ἦτις κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος (1931 — 1932) παρουσιάζει μείωσιν εἰς ὅλας τὰς χώρας (πλὴν τῆς Ἀργεντινῆς, Ἰαπωνίας, Ἀγγλίας καὶ Ἑλβετίας), περιοριζόμεθα νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν κατάστασιν τῆς συνολικῆς κυκλοφορίας (γραμματίων, ὑπολοίπων τρεχουμένων λογαριασμῶν εἰς τὰς Κεντρικὰς Τραπεζὰς καὶ ὁμολογιῶν πληρωτέων ἐν ὄψει) τῆς Γερμανίας, Ἡν. Πολιτειῶν, Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας, ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως :

Συνολικὴ κυκλοφορία (γραμμάτια καὶ τρεχούμενοι πιστωτικοὶ λογαριασμοὶ τῶν Κεντρικῶν Τραπεζῶν) (2) εἰς ἑκατομμύρια.

1) Ἰούνιος. Κατ' Ἰούνιον 1933 τὸ ποσοστὸν τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς ἦτο 3,5 τῆς Δανίας 3, τῆς Ἑλλάδος 7,5, τῆς Νορβηγίας 3,5 τῆς Πορτογαλλίας 6, τῆς Τσεχοσλοβακίας 3,5 καὶ τῆς Τουρκίας 5,5.

2) Τὰ εἰς κυκλοφορίαν γραμμάτια περιλαμβάνουσι τὰ γραμμάτια τῶν Κεντρικῶν Τραπεζῶν, τὰ γραμμάτια τοῦ Κράτους καὶ τὰ γραμμάτια τῶν ἰδιωτικῶν Τραπεζῶν. Οἱ τρεχούμενοι πιστωτικοὶ λογαριασμοὶ περιλαμβάνουσι τὰ ὑπόλοιπα τῶν τρεχ. λογαριασμῶν : α') τῶν ἰδιωτῶν, β') τοῦ Κράτους καὶ τινὰς ἄλλας ὁμολογίας πληρωτέας ἐν ὄψει.

Εἰς ἑκατομμύρια
(Βάσις τιμαρίθμου 1928 100)

Χῶρα	Γερμανία		Ἀμερικὴ		Γαλλία		Ἀγγλία	
	Reichsbank		Ὁμοσπονδιακαὶ Ἀποθ. Τραπ.		Τράπεζα Γαλλίας		Τράπεζα Ἀγγλίας	
Νομισματικὴ μονάς	Μάρκων	Τιμ.	Δολ.	Τιμ.	Φράγκων	Τιμ.	Λιρ.	Τιμ.
Τέλος τοῦ								
1913	3538	57	---	---	32647	35	89,6	18
1925	5300	86	6558	100	53780	64	529,7	107
1926	5634	92	6564	100	58815	71	513,1	104
1927	6031	98	6596	101	67167	81	504,2	102
1928	6177	100	6539	100	83167	100	494,0	100
1929	6115	99	6442	99	88158	106	477,4	97
1930	5814	94	6563	100	99820	120	491,8	100
1931	5843	95	7117	109	115369	139	500,6	101
1930								
III	5850	95	6103	93	86347	104	465,4	94
VI	5824	94	6184	95	86953	105	476,4	96
IX	5766	93	6182	95	92342	111	469,4	95
XII	5814	94	6563	100	99820	120	491,8	100
1931								
III	4971	80	6283	96	101616	122	452,2	92
IV	5246	85	6522	100	99902	120	469,2	95
IX	5685	92	7008	107	104548	126	489,6	99
XII	5843	95	7117	109	115369	139	500,6	101

Κατὰ ταῦτα ἡ συνολικὴ κυκλοφορία παρουσιάζει διὰ τὸ ἀπὸ τοῦ τέλους 1930—τέλος 1931 χρονικὸν διάστημα αἰξίησιν 15,6 οἰο διὰ τὴν Γαλλίαν, 8,4 οἰο διὰ τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, 1,8 οἰο διὰ τὴν Ἀγγλίαν καὶ 0,1 οἰο διὰ τὴν Γερμανίαν

Ἐξ ἀντιθέτου κατὰ τὸ 1931—τέλους 1932 παρατηρεῖται μείωσις τῆς συνολικῆς κυκλοφορίας εἰς τὰς ἄνω χώρας, πλὴν τῆς Ἀμερικῆς, δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἡ κυκλοφορία ἔχει ὡς ἑξῆς: Γερμανία 4503, Ἀμερικὴ 7250, Γαλλία 106620 καὶ Ἀγγλία 497,0.

VIII. Αἱ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤῶΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Πρὸ τοῦ πολέμου αἱ διεθνεῖς κινήσεις τῶν κεφαλαίων ἐπαρουσίαζον μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν ἢ αἱ μεταπολεμικῶς τοιαῦται. Κατὰ τοὺς διδομένους ὑπολογισμοὺς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, τὸ σύνολον τῶν Ἀγγλικῶν κεφαλαίων τῶν τοποθετημένων εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ἀνῆρχετο τὸ 1914 εἰς 18 δισεκατομμύρια δολάρια, τὸ σύνολον τῶν Γαλλικῶν κεφαλαίων τῶν τοπο-

θετημένων εις τὸ Ἐξωτερικὸν ἀνήρκετο κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον εἰς 8.700 ἑκατομμύρια δολάρια, καὶ τὸ σύνολον τῆς Γερμανίας εἰς 5.600 ἑκατομμύρια δολάρια. Τὰ ὡς ἄνω κεφάλαια ἐκινήθησαν ἰδίως εἰς τὰς ἔξω-Εὐρωπαϊκὰς χώρας⁽¹⁾ διατεθέντα ἰδίᾳ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας καὶ συγκοινωνίας των. Μέρος τῶν ὡς ἄνω κεφαλαίων—ἡ δισεκατομμύρια δολάρια—ἐκινήθησαν πρὸς τὴν Ἀμερικὴν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς κινήσεις τῶν βιομηχανοθέσμων δανείων, αὐτὰ ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ὡς ἄνω ἀριθμοὺς τῶν μακροπροθέσμων δανείων, εἶναι ἀσθενέστερα, τῶν κινήσεων τῶν κεφαλαίων τούτων προοριζομένων διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν διεθνῶν οἰκονομικῶν σχέσεων.

Μεταπολεμικῶς τὰ πράγματα ἀλλάζουσιν. Αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι ἀπὸ χρεώστης μεταβιβάλλονται εἰς πιστωτὴν τῆς Εὐρώπης. Διαρκοῦντος τοῦ πολέμου ἡ Ἀμερικὴ εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἐν ἀπέραντον βιομηχανικὸν ἀτελιέ, σκοπὸν ἔχοντος τὴν τροφοδότησιν τῆς Εὐρώπης, ἥστινος ἡ βιομηχανικὴ καὶ γεωργικὴ παραγωγή εἶχε νεκρωθῆ συνεπείᾳ τοῦ πολέμου. Ὁ Ταυτοκρατισμὸς καὶ ἡ ἐπὶ τῶν βιάσεων τούτων ρασιοναλιστικὴ ὀργάνωσις τῆς παραγωγῆς (rationalisation Taylorisée) τῆς Ἀμερικῆς⁽²⁾ συνεκέντρωσε τὰς ἄλλας τῆς δυνάμεις εἰς τὸ ἔξαγωγικὸν ἐμπόριόν της χάρις εἰς τὸ ὅποιον ἡ ἡγεμονία τῆς Εὐρώπης ὡς δανειστρίας μετεφέρθη εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας⁽³⁾. Τοιοῦτοτρόπως κατὰ τὸ 1920 ἐν ᾧ ἡ Ἀμερικὴ φέρεται ἔχουσα τοποθετημένα κεφάλαια εἰς τὸ ἔξωτερικὸν ὅ δισεκατομμύρια δολαρίων, μὴ συνυπολογιζομένων τῶν διακυβερνητικῶν χρεῶν, τὰ εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν τοποθετημέα κεφάλαια τῆς Ἀγγλίας ἐμειώθησαν κατὰ τὸ τέταρτον, τὰ τῆς Γαλλίας πλεον τοῦ ἡμίσεος καὶ τὰ τῆς Γερμανίας ἐξηνεμίσθησαν.

Προϊόντος τοῦ χρόνου ἡ Ἀγγλία ἐπανακτᾷ τὴν θέσιν της ὡς δανειστρίας καὶ αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι ἐξακολουθοῦν τὴν δανειστικὴν των πολιτικὴν. Κατὰ τὸν Αἴθλιον μάλιστα, ἡ Ἀγγλία προέβαινεν εἰς μακροπροθέ-

1) Διὰ τὰ παρ' ἡμῶν ὄρα: Α. Ἀνδρεάδου: Δημοσιᾶ Οἰκονομία. Α. Andréas—Les effets économiques et sociaux de la guerre en Grèce (Dotation Carnegie pour la Paix Internationale). Δ. Στεφανίδου: Εἰσροὴ ξένων κεφαλαίων. Α. Σποργίτη: Τραπεζιτικά—Συναλλαγματικά καὶ διάφορα ζητήματα. Γ. Κορινῶ: Τὸ ἰσοζύγιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ ἡ Σταθεροποίησις τῆς Δραχμῆς (Μην. Οἶκον. καὶ Κοιν. Ἐπιθεώρησις τῆς Ἑλλάδος, Δεβριος 1927). Ε. Tsouderos: La Banque de Grèce et la Stabilisation de la drachme. Σ. Στεφανοπούλου: Ἡ κρίσις τοῦ νομίσματος καὶ τῶν συναλλαγμάτων. Π. Δερτιλῆ: Le Problème Financier en Grèce (Revue de Science et de Législation Financière, Ἀπρίλιος, Ἰούνιος 1930). Π. Ραπτάρχη: Τὰ καλύμματα τῶν τραπεζ. γραμματίων τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς. Βαβίς Αἰβίσιτος: Le Crédit Agricole interbalkanique (Revue Les Balkans No 12—13)33.

2) André Fourgeaud: La Rationalisation (États-Unis-Allemagne). Ι. Κουτσούρας: Ἡ Ρασιοναλιστικὴ ὀργάνωσις (Rationalisation) τῆς Παραγωγῆς (Οἶκον. Ταχυδρόμος Αὐγουστος 1932).

3) Διὰ τὸ ἐνδεικτικώτερον παραθέτομεν πίνακα τῆς πορείας τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἔξαγωγικοῦ ἐμπορίου β Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν καὶ τῆς Ἀμερικῆς, εἰλημμένον ἐκ

ομοῦς τοποθετήσεις ὄχι μόνον τῶν ἰδίων κεφαλαίων της ἀλλὰ καὶ ξένων τοιοῦτων, τοποθετημένων παρ' αὐτῆ εἴτε ἐν τῷ τύπον δανείων, εἴτε ὑπὸ τύπον καταθέσεων (*).

Ἐξ ἀντιθέτου ἡ Γαλλία παρὰ τὴν πρὸ τοῦ πολέμου ἀκολουθηθεῖσαν πολιτικὴν της, τῆς τοποθετήσεως τοῦτέστι τῶν κεφαλαίων της εἰς μακροπρόθεσμα δάνεια, ἀκολουθεῖ καὶ μετὰ τὴν σταθεροποίησιν τοῦ φράγκου καὶ τὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀθρόαν εἰσροὴν χρυσοῦ ἐκ τοῦ Ἑξωτερικοῦ, τὴν πολιτικὴν τῶν βραχυπροθέσμων δανείων.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στατιστικῶν δεδομένων τοῦ Λιεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας αἱ εἰς τὰ διάφορα Κράτη ἐκδόσεις κεφαλαίων ἀπὸ τοῦ 1924 - 1931 μὲ τιμὰριθμον 100 τοῦ 1913 παρουσιάζουσι τὴν ὑπὸ τοῦ κατωτέρου πίνακος (2) ἔμφαινομένην κατάστασιν :

Συγκρίνοντες τὴν ἀπὸ τοῦ 1930—1931 κατάστασιν ἐκδόσεως κεφαλαίων παρατηροῦμεν αὔξησιν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν (17,6), εἰς τὴν Γερμανίαν (39,6) καὶ ἐλάττωσιν : εἰς τὴν Γαλλίαν (25,9), εἰς τὸ Βέλγιον (27,2), εἰς τὴν Ἀμερικὴν (56), εἰς τὰς Κάτω Χώρας (57,4) εἰς τὴν Ἑλβετίαν (62,2) καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν (62,3).

Ὡσαύτως παρατηρεῖται ἡ ἐξῆς κατάστασις ἐκδόσεως κεφαλαίων εἰς τὰς κάτωθι χώρας, μὴ συμπεριλαμβανομένας εἰς τὸν προηγούμενον πίνακα :

Αὔξεις : εἰς τὴν Τσεχοσλοβαζίαν (10,5), εἰς τὰς Ἰνδίας (12,5) εἰς τὴν Σουηδίαν (33,3), εἰς τὴν Φινλανδίαν—μέσος ὄρος 9 μηνῶν—(49,2).

Ἐλάττωσις : εἰς τὴν Ἰταλίαν (29,8), εἰς τὴν Λύστριαν (54,3), εἰς τὴν Ρουμανίαν (54,3) καὶ εἰς τὴν Πολωνίαν (63,4).

τοῦ βιβλίου τοῦ Charles Gide : Cour d' Economic Politique, σελ. 105-107. -

	1913	1914	1915	1916	1917	
		Γαλλία				
Εἰσαγωγή	8.1	6.4	11.0	15.1	20	
Ἐξαγωγή	6.9	4.9	3.9	5.1	6	
	-1.5	-1.5	-7.1	-10.0	-14	
		Ἀγγλία				
Εἰσαγωγή	19.2	15.1	19	23.9	26.8	
Ἐξαγωγή	16.0	10.8	9.7	15.2	15.0	
	-3.2	-4.3	-9.3	-8.7	-11.8	
		Ἰταλία				
Εἰσαγωγή	3.6	2.9	4.7	5.4	8	
Ἐξαγωγή	2.5	2.2	2.5	2.3	3	
	-1.1	-0.7	-2.2	-3.1	-5	
		Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι				
	1913—14	1914—15	1915—16	1916—17		
Ἐξαγωγή	12.2	14.2	22.4	32.7		
Εἰσαγωγή	9.8	8.6	11.3	13.6		
	+2.4	+5.6	+11.1	+18.9		

1) I. Τουρνάκη : Κριτικὴ τοῦ Νέου Ἀγγλικοῦ Οἰκονομικοῦ προγράμματος <Ἀρχεῖον> Δ. Καλιτσουνάκι, 1924.

2) «L' Année Sociale 1931» B.I.T. 1932, σελ. 131.

Έκδοσις Κεφαλαίων εἰς ἑκατομμύρια. — (Βάσις τιμαθῆθου : 1913=100)

Χώρα	Γερμανία	Ἀμερική	Γαλλία	Ἰταλία	Κατὰ Χώραν	Ἀγγλία	Ἑλβετία					
Νομισματικὴ μονάδα	Μάρκα	Δολλάρια	Φράγκα	Ἴνεν.	Τυπ. φράγκον.	Αἰσά	Τυπ. φράγκα					
1913	720	100	2.638	100	542	100	136	100	212	100	528	100
1924	180	25	5.393	6.775	2.625	484	359	230	224	92	610	116
1925	662	92	6.220	3.689	2.449	452	392	251	220	91	676	128
1926	808	125	6.341	4.806	2.737	505	580	371	253	105	709	134
1927	1369	190	7.791	7.394	3.054	563	515	329	315	130	869	165
1928	1321	183	8.114	10.513	4.021	742	594	381	363	150	888	130
1929	962	134	10.183	15.106	2.662	491	352	226	254	105	969	184
1930	560	78	7.039	21.985	2.456	452	340	346	236	98	1.504	285
1931	782	109	3.100	16.300	2.889	533	230	147	89	37	1.310	248
1930	74	123	715	2.309	133	296	52	400	23	115	134	305
I	31	52	906	1.582	218	484	66	507	24	120	148	336
III	50	83	379	1.073	183	407	25	192	9	45	104	236
IV	31	52	346	2.365	285	633	45	346	22	110	116	264
I	46	71	411	2.005	313	696	29	154	15	75	157	357
II	110	183	320	1.381	240	533	36	277	9	45	111	252
III	86	143	205	565	303	673	17	131	3	15	92	209
IV	30	33	90	1.496	162	360	8	62	3	15	75	170

Τὰ δάνεια τῆς Ἀμερικῆς διετέθησαν ἰδιαιτέρως εἰς χώρας μὴ Εὐρωπαϊκὰς καὶ εἰς ἐκείνας τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, τῶν ὁποίων τὸ νόμισμα εἶχε σταθεροποιηθῆ.

Ἡ Γερμανία κατὰ τὸ ἀπὸ 1924 ἕως 1929 χρονικὸν διάστημα ἀποδίδεται—καθ' ἃ ἐν τοῖς προηγουμένοις ἐξετέθη—εἰς τὸν συνεχῆ δανεισμόν, τοιοῦτοτρόπως δὲ παρουσιάζεται ὡς ἡ πλέον βεβαρωμένη—εὐθύς μετὰ τὸν Καναδᾶ—διὰ χρεῶν χώρα.

Ὁ κατωτέρω πίναξ (1) παρουσιάζει τὰς ἀπὸ τοῦ 1923-1929 καθαρὰς ἐξαγωγὰς κεφαλαίων, εἰς ἐκιοτομμύρια δολλαρίων.

Ἔτη	Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι	Ἀγγλία (2),	Γαλλία (3)	Καναδᾶς
1923	-126*	700	—	44
1924	489	380	—	107
1925	622	261	—	277
1926	140	-29*	—	173
1927	470	482	504	51
1928	1.036	667	233	164
1929	233	672	-29*	-87*
Σύνολον	2.864	3.133		720

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος βεβαιεῖται ὅτι ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ἀμερικὴ ἔρχονται εἰς τὴν πρώτην μοῖραν ὡς πρὸς τὰς εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν τοποθετήσεις κεφαλαίων, τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ὁποίων ἐτοποθετήθη εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ Αὐστραλίαν.

Ἡ γενικὴ κατάστασις τῆς κινήσεως τῶν κεφαλαίων κατὰ τὸ 1928 ἔχει ὡς ἑξῆς: Αἱ μακροπρόθεσμοι τοποθετήσεις κεφαλαίων τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ἀνέρχονται εἰς 12—14 δισεκατομμύρια δολλάρια καὶ αἱ ὀφειλαί τῆς εἰς 4 δισεκατ. δολλάρια. Ὡς πρὸς τὰς βραχυπρόθεσμοις τοποθετήσεις ἢ χρέωσις τῆς Ἀμερικῆς εἶναι διπλάσια τῆς πιστώσεώς τῆς, περὶ τὰ 3 δισεκατ. δολλάρια, εἰς τρόπον ὥστε τὸ καθαρὸν ἐνεργητικὸν τῆς Ἀμερικῆς ὑπολογίζεται εἰς 6.500—8.500 δισεκατ. δολλάρια, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν πολεμικῶν χρεῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία, κεφαλαιοποιουμένη, ἐκτιμᾶται εἰς 6 δισεκατομμύρια δολλάρια, ἐπὶ τῇ βάσει τόκου 5 %. Αἱ τοποθετήσεις εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν τῆς Ἀγγλίας εἶναι ὅλαι μακροπρόθεσμοι, τὸ σύνολον δὲ

1) «Le Cours et les Phases de la Dépression Économique Mondiale» ἐκδ. Κ.Τ.Ε. σελ. 33.

2) Οἱ ἀριθμοὶ δὲν συμπεριλαμβάνουσι τὰ συμψηφισθέντα κεφάλαια διὰ λησμόν τῆς Κυβερνήσεως.

3) Οἱ ἀριθμοὶ δὲν συμπεριλαμβάνουσι τὸ χρεωλύσιον τῶν διακυβερνητικῶν χρεῶν.

4) Καθαρὰ εἰσαγωγὴ κεφαλαίων.

αὐτῶν ὑπολογίζεται εἰς 20 δισεκατ. δολλάρια. Αἱ Γαλλικαὶ τοποθετήσεις ὑπολογίζονται ὅτι ἀντιπροσωπεύουν τὰ 60% τῶν προπολεμικῶν καὶ τὸ Γερμανικὸν χρέος ὑπολογίζεται περὶ τὰ 1.900 ἑκατομ. δολλάρια μακροπρόθεσμον λήξεως καὶ πλεόν τῶν 1.000 ἑκατομ. δολλαρίων βραχυπρόθεσμον λήξεως. Εἰς τὰ χρέη ταῦτα δὲν περιλαμβάνεται τὸ ἐκ τῶν ἐπανορθώσεων χρέος τῆς. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1929 τὸ βραχυπρόθεσμον χρέος τῆς Γερμανίας ὑπολογίζεται περὶ τὰ 2.600—2.900 ἑκατομ. δολλάρια.

Ἡ κατωτέρω κατάστασις (1) δεικνύει τὰς διεθνεῖς κινήσεις τῶν κεφαλαιῶν εἰς ἑκατομμύρια δολλάρια κατὰ τὰ ἔτη 1928, 1929 καὶ 1930. Αἱ ἐξαγωγαὶ κεφαλαιῶν σημειοῦνται διὰ τοῦ + αἱ δὲ εἰσαγωγαὶ διὰ τοῦ —.

Διανεϊστριαὶ Χῶραι

Ἔτη	1928	1929	1930
Καναδάς	+164	-87	-16
Ἀμερικὴ	+1036	+238	+547
Γαλλία (2)	+235	-29	-234
Ἀγγλία (2)	+667	+672	+190
Σουηδία	+19	+71	+26
Τσεχοσλοβακία	+59	+27	+13

Ὀφειλέτριάι Χῶραι

Γερμανία	-1017	-554	-145
Ἀργεντινὴ	-131	-38	—
Αὐστραλία	-193	-166	-187
Δανία	+ 0	+9	-2
Φινλανδία	-40	-12	+5
Ὀύγγαρία	-88	-37	—
Ἰνδία	-67	-36	-92
Νεοίρλανδία	+8	-32	-29
Ἰαπωνία	-54	+25	—
Νορβηγία	-34	-14	-42
Νέα Ἰρλανδία	-5	-54	—
Πολωνία	-140	-58	—
Γιουγκοσλαβία	-26	+8	—

Αἱ διεθνεῖς πιστώσεις παρουσιάζουσι—κατὰ τὰ δεδομένα τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασιᾶς—ἀπὸ τοῦ 1928 καὶ ἐντεῦθεν μείωσιν συνεπεῖα τῆς κλονιζομένης πίστεως ἐκ τῆς νομισματικῆς ἀσταθείας. Λιὰ τὸ ἐνδεικτικότε-

1) Le Cours et les Phases de la Dépression économique mondiale 1931. σελ. 225.

2) Εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τούτους δὲν συμπεριλαμβάνεται τὸ χρεωλύσιον τῶν διασμμαχικῶν χρεῶν.

3) Εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τούτους δὲν συμπεριλαμβάνεται τὸ χρεωλύσιον τῶν διασμμαχικῶν χρεῶν.

ρον, ἀναφερόμεθα εἰς τὰς ἐκδόσεις δι' ἑξωτερικὰ δάνεια τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν, Ἀγγλίας καὶ Κάτω Χωρῶν.

Τὰ εἰς τὸ ἑξωτερικὸν δάνεια τῶν Ἑνωμ. Πολιτειῶν ὑπολογίζονται εἰς ἑκατομ. δολλάρια τὸ 1923 εἰς 421, τὸ 1924 εἰς 969, τὸ 1925 εἰς 1.076, τὸ 1926 εἰς 1.125, τὸ 1927 εἰς 1.337, τὸ 1928 εἰς 1.251, τὸ 1929 εἰς 671, τὸ 1930 εἰς 905, τὸ 1931 εἰς 229 καὶ τὸ 1932 εἰς 8.

Ὡς πρὸς τὰ δάνεια τῆς Ἀγγλίας πρὸς τὰς Κτήσεις τῆς πρὸς τὸ ἑξωτερικὸν ἀπὸ τοῦ 1925 μέχρι τέλους 1932 ἀναφερόμεθα εἰς τὸν προηγούμενον πίνακα (1).

Τὰ εἰς τὸ ἑξωτερικὸν δάνεια τῶν Κάτω Χωρῶν ὑπολογιζόμενα εἰς ἑκατομ. φλωρινίων ἀνέρχονται τὸ 1925 εἰς 122, τὸ 1926 εἰς 274, τὸ 1927 εἰς 336, τὸ 1928 εἰς 303, τὸ 1929 εἰς 133, τὸ 1930 εἰς 249, τὸ 1931 εἰς 41 καὶ τὸ 1932 εἰς 24.

* *

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς πιστώσεις τῶν Κεντρικῶν Τραπεζῶν, ὁ κατωτέρω πίναξ (2) εἶναι λείαν ἐνδεικτικὸς τῆς καυστάσεως.

1) ὅρα σελ. 308.

2) L' Année Sociale 1931, σελ. 133.

Πιστώσεις των Κεντρικών Τραπεζών ('Εμπορικόν Χρηματοφυλάκιον και προκαταβολαί έναγγι τίτλων)

Εἰς ἑκατομμύρια (Βάσις τῶν τιμαριθμῶν: 1928=100)

Χῶροι	'Ιαπωνία		Κίτω Χῶροι		Πολωνία		'Αγγλία		Σουηδία		'Ελβετία		Τσεχοσλοβακία		Γουγκολανδία		
	Γιέν	Τιμ.	Τιμ.	Φλοο.	Τιμ.	Ζλότυ	Τιμή	£	Τιμ.	Κορῶνα	Τιμ.	Φράγκα	Τιμ.	Κορῶνα	Τιμ.	Δηνάρων	
Τέλος τοῦ																	
1925	456	47	204	93	380	52	103,3	231								1371	80
1926	420	43	187	85	377	52	96,7	216	375	81	425	142	251	54	1481	86	
1927	838	91	247	113	497	68	74,4	166	374	80	449	150	126	26	1683	98	
1928	978	100	219	100	732	100	44,8	100	465	100	300	100	483	100	1724	100	
1929	771	79	182	83	781	107	40,0	89	411	88	224	75	1011	209	1518	88	
1930	823	84	148	68	758	104	72,6	162	345	74	148	49	325	109	1637	95	
1931	1051	107	188	86	796	109	64,9	145	586	126	90	33	2316	479	2253	131	

Κατὰ τὸ 1932, ἡ ἔκδοσις τῶν κεφαλαίων τῶν ὡς ἄνω χωρῶν ἔχει ὡς ἔειπε εἰς ἑκατομμύρια τοῦ νομίσματος ἐπίσης: 'Ιαπωνία 846, Κίτω Χῶροι 118, Πολωνία 706, 'Αγγλία 36,2, Σουηδία 217, 'Ελβετία 69, Τσεχοσλοβακία 1.675 καὶ Γουγκολανδία 2.457 ἑκατομμύρια.

Τοιαύτη εμφανίζεται ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἡ νομισματικὴ κατάστασις τῶν τελευταίων ἐτῶν, εἰς ἣν καὶ περιορίζεται ἡ παροῦσα μελέτη, ὡς ἀποτελοῦσα μέρος ἀνεκδότου τοιαύτης καὶ ἀπὸ προτιθεμένη νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ καθωρισμένου ταύτης πλαισίου εἰς κρίσεις καὶ συμπεράσματα.

Παράρτημα I (').—Τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα τοῦ Κόσμου

Ἔτος	Ἐκατομμύρια εἰς:			Ἐκατομμύρια εἰς:			Σχετικὸν ἀπόθεμα χρυσοῦ
	Μάρκα	Δολλάρια	Λίρες	Μάρκα	Δολλάρια	Λίρες	
1800	7,535	1,795	368,8	2,531	603	123,9	2,98
1810	7,875	1,876	385,5	3,332	794	163,1	2,36
1820	8,033	1,913	393,2	4,385	1,045	214,8	1,83
1830	8,265	1,969	404,6	5,772	1,375	282,5	1,43
1840	8,660	2,063	423,9	7,597	1,810	371,9	1,14
1850	10,000	2,382	489,5	10,000	2,382	489,5	1,00
1855	12,680	3,020	620,7	11,470	2,732	561,5	1,11
1860	15,370	3,661	752,4	13,160	3,135	644,2	1,17
1865	17,795	4,239	871,1	15,100	3,597	739,1	1,18
1870	20,335	4,844	995,4	17,320	4,126	847,8	1,17
1875	22,555	5,373	1,104,1	19,880	4,735	973,1	1,13
1876	22,973	5,472	1,124,5	20,435	4,868	1,000,3	1,12
1877	23,428	5,581	1,146,8	21,005	5,003	1,028,2	1,12
1878	23,900	5,693	1,169,9	21,591	5,143	1,056,9	1,11
1879	24,319	5,793	1,190,4	22,193	5,286	1,086,3	1,10
1880	24,735	5,892	1,210,8	22,800	5,431	1,116,1	1,08
1881	25,146	5,990	1,230,9	23,448	5,585	1,147,8	1,07
1882	25,525	6,080	1,249,4	24,102	5,741	1,179,8	1,06
1883	25,884	6,166	1,267,0	24,774	5,901	1,212,7	1,04
1884	26,272	6,258	1,286,0	25,465	6,066	1,246,5	1,03
1885	26,650	6,348	1,304,5	26,160	6,231	1,280,5	1,02
1886	27,046	6,442	1,323,9	26,890	6,405	1,316,3	1,01
1887	27,433	6,535	1,342,8	27,640	6,584	1,353,0	0,91
1888	27,836	6,631	1,362,6	28,411	6,768	1,390,7	0,99
1889	28,272	6,734	1,383,9	29,204	6,956	1,429,5	0,98
1890	28,775	6,854	1,408,5	30,010	7,148	1,469,0	0,97
1891	29,266	6,971	1,432,6	30,847	7,348	1,510,0	0,96
1892	29,823	7,104	1,459,8	31,708	7,553	1,552,1	0,95
1893	30,424	7,247	1,489,3	32,593	7,764	1,595,4	0,94
1894	31,124	7,414	1,523,5	33,502	7,980	1,640,0	0,93
1895	31,885	7,595	1,560,8	34,430	8,201	1,685,3	0,93
1896	32,670	7,782	1,599,2	35,391	8,430	1,732,4	0,92
1897	33,596	8,003	1,644,5	36,378	8,665	1,780,7	0,92
1898	34,733	8,273	1,700,2	37,392	8,907	1,830,3	0,93
1899	35,951	8,564	1,759,8	38,435	9,155	1,881,4	0,94
1900	36,957	8,803	1,809,0	39,510	9,411	1,934,0	0,94
1901	37,970	9,044	1,858,6	40,612	9,674	1,988,0	0,93
1902	39,140	9,323	1,915,9	41,745	9,944	2,043,4	0,94
1903	40,438	9,632	1,979,4	42,910	10,221	2,100,4	0,94
1904	41,815	9,960	2,046,8	44,107	10,506	2,159,0	0,95
1905	43,366	10,330	2,122,8	45,320	10,795	2,218,4	0,96
1906	44,970	10,712	2,201,3	46,584	11,096	2,280,3	0,97
1907	46,614	11,103	2,281,8	47,884	11,401	2,343,9	0,97
1908	48,381	11,524	2,368,2	49,220	11,724	2,409,3	0,98
1909	50,192	11,956	2,456,9	50,593	12,051	2,476,5	0,99
1910	52,003	12,387	2,545,5	52,000	12,386	2,545,4	1,00

Παράρτημα ΙΙ. (1)

Οι γενόμενοι ύπολογισμοί τῆς παραγωγῆς χρυσοῦ ἀπὸ 1930
—1940 (2) \$ (000,000).

	Τράνσβαλ.		Καναδάς		Κόσμος	
	Ἐπίσημοι	Mr Kitchin	Ἐπίσημοι	Kitchin	Ἐπίσημοι	Kitchin
1930	211.7	212.2	40.3	40.9	405	404
1931	207.3	209.3	40.9	42.3	401	402
1932	213.2	217.0	41.5	43.8	407	410
1933	206.8	213.2	42.1	45.3	399	407
1934	198.1	208.8	42.8	46.7	390	403
1935	189.8	203.4	43.4	48.2	381	398
1936	166.7	201.5	44.0	49.6	356	397
1937	167.4	196.1	44.7	51.1	357	392
1938	167.4	187.8	45.3	52.6	357	384
1939	133.3	173.2	45.9	54.0	323	370
1940	124.1	172.8	46.5	55.5	314	370
	1.985.8	2.195.3	477.4	530.0	4.090	4.337
		+209.5		+52.6		+247

1) Interim Report of the Gold Delegation σελ. 89.

2) Ἡ ἀπὸ τοῦ 1910—1921 παγκόσμιος παραγωγή χρυσοῦ κατὰ τὴν πενταετίαν 1911—1915, παρουσιάζει ἐτησίαν παραγωγήν κατὰ μέσον ὄρον 464 ἑκατομμ. δολλαρίων, κατὰ δὲ τὴν ἀπὸ 1916—1920 (περιλαμβανομένου) παρουσιάζει ἐτησίαν παραγωγήν κατὰ μέσον ὄρον 392 ἑκατ. δολλαρίων. Διὰ τὴν περιόδον ἀπὸ 1921—1930 παραγωγήν χρυσοῦ ἐγένετο λόγος εἰς τὸ οἰκτιόν μέρος.